

Ci
764

Aus der
Bibliothek Ernst von Stern

Geschenk
der Gesellschaft der Freunde der
Universität Halle.

III / 38

PHAEDRI
AUGUSTI LIBERTI
FABULARUM
AESOPIARUM
LIBRI V.

ET
NOVARUM FABULARUM
APPENDIX.
E R E C E N S I O N E
P E T R I B U R M A N N I.

NORIMBERGAE,
APUD RIEGEL ET WIESNER.

C1810CCC.

FABULARUM
AESSOPIANARUM
AUGUSTI LIBERTI

PETRI BURMANNI
E R E G E N S I O N E
A P P E N S I
NOVARUM

19245 11544
APUD RINGEL ET WISNER
GOTISCHE

510

PH A E D R I
AUGUSTI LIBERTI
F A B U L A R U M
A E S O P I A R U M
L I B E R P R I M U S.

P R O L O G U S.

AESOPUS auctor quam materiam reperit,
Hanc ego polivi versibus senariis.
Duplex libelli dos est; quod risum movet,
Et quod prudenti vitam consilio monet.
Calumniari si quis autem voluerit,
Quod arbores loquantur, non tantum ferae:
Fictis iocari nos meminerit fabulis.

FAB. I.

LUPUS ET AGNUS.

Ad rivum eundem lupus et agnus venerant
Siti compulsi: superior stabat lupus,
Longeque inferior agnus: tunc fauce improba
Latro incitatus iurgii causam intulit.

A 2

Cur

Cur, inquit, turbulentam fecisti mihi 5
 Istam bibenti? Laniger contra, timens:
 Qui possum, quaeso, facere, quod quereris, lupe?
 A te decurrit ad meos haustus liquor.
 Repulfus ille veritatis viribus,
 Ante hos sex menses male, ait, dixisti mihi. 10
 Respondit agnus: equidem natus non eram.
 Pater hercule tuus, inquit, maledixit mihi.
 Atque ita correptum lacerat iniusta nece.
 Haec propter illos scripta est homines fabula,
 Qui fictis causis innocentes opprimunt. 15

FAB. II.

2) RANAE REGEM PETENTES.

Athenae quum florerent aequis legibus,
 Procax libertas civitatem miscuit,
 Frenumque solvit pristinum licentia.
 Hinc conspiratis factionum partibus,
 Arcem tyrannus occupat Pisistratus. 5
 Cum tristem servitutem flerent Attici:
 Non quia crudelis ille; sed quoniam grave
 Omne insuetis onus, et coepissent queri:
 Aesopus talem tum fabellam retulit.
 Ranae, vagantes liberis paludibus, 10
 Clamore magno regem petiere a love,
 Qui dissolutos mores vi compefceret.
 Pater deorum risit, atque illis dedit
 Parvum tigillum, missum quod subito vadi
 Motu

Saltus

Motu sonoque terruit pavidum genus. 17
 Hoc mersum limo cum iaceret diutius,
 Forte una tacite profert e stagno caput,
 Et, explorato rege, cunctas evocat.
 Illae, timore posito, certatim adnatae,
 Lignumque supra turba petulans insilit. 20
 Quod cum inquinassent omni contumelia,
 Alium rogantes regem misere ad Iovem,
 Inutilis quoniam esset, qui fuerat datus.
 Tum misit illis hydram, qui dente aspero
 Corripere coepit singulas: frustra necem 25
 Fugitant inertes, vocem praeccludit metus.
 Fortim igitur dant Mercurio mandata ad Iovem,
 Adlicitis ut succurrat. Tunc contra deus,
 Quia nolulistis vestrum ferre, inquit, bonum,
 Malum perferte. Vos quoque, o cives, ait, 30
 Hoc sustinete, maius ne veniat malum.

FAB. III.

GRACULUS SUPERBUS ET PAVO.

Ne gloriari libeat alienis bonis,
 Suoque potius habitu vitam degere,
 Aesopus nobis hoc exemplum prodidit.

Tumens inani graculus superbia
 Pennas, pavoni quae deciderant, sustulit, 5
 Seque exornavit: deinde, contemnens suos,
 Formoso se pavonum immiscuit gregi.
 Illi impudenti pennas eripiunt avi,

A 3

Fugant-

Fugantque rostris. Male mulctatus graculus
 Redire moerens coepit ad proprium genus: 10
 A quo repulsus tristem sustinuit notam.
 Tum quidam ex illis, quos prius despexerat:
 Contentus nostris si fuisses sedibus,
 Et, quod natura dederat, voluisses pati,
 Nec illam expertus esses contumeliam, 15
 Nec hanc repulsam tua sentiret calamitas.

FAB. IV.

CANIS PER FLUVIUM CARNEM
FERENS.

Amittit merito proprium, qui alienum appetit.
 Canis per flumen, carnem dum ferret, natans,
 Lympharum in speculo vidit simulacrum suum.
 Aliamque praedam ab alio deferri putans,
 Eripere voluit Verum decepta aviditas, 5
 Et, quem tenebat ore, dimisit cibum,
 Nec, quem petebat, adeo potuit attingere.

FAB. V.

VACCA ET CAPELLA, OVIS ET
LEO.

Nunquam est fidelis cum potente societas.
 Testatur haec fabella propositum meum.
 Vacca et capella, et patiens ovis iniuriae
 Socii fuere cum leone in saltibus.

Hi quum cepissent cervum vasti corporis, 5
 Sic est locutus, partibus factis, leo:
 Ego primam tollo, nominor quia leo;
 Secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi;
 Tum, quia plus valeo, me sequetur tertia;
 Malo adficietur, si quis quartam tetigerit. 10
 Sic totam praedam sola improbitas abstulit.

FAB. VI.

RANAE AD SOLEM.

Vicini furis celebres vidit nuptias
 Aesopus, et continuo narrare incipit.
 Uxorem quondam ~~Solem~~ ^{cum} vellet ducere
 Clamorem ranae sustulere ad sidera.
 Convicio permotus quaerit Iupiter 5
 Causam querelae: quaedam tum stagni incola,
 Nunc, inquit, omnes unus exurit lacus,
 Cogitque miseras arida sede emori;
 Quidnam futurum est, si crearit liberos?

FAB. VII.

VULPIS AD PERSONAM
 TRAGICAM.

Personam tragicam forte vulpis viderat:
 O quanta species, inquit, cerebrum non habet!
 Hoc illis dictum est, quibus honorem et glo-
 riam
 Fortuna tribuit, sensum communem abstulit.

FAB. VIII.

LUPUS ET GRUIS.

Qui pretium meriti ab improbis desiderat,
 Bis peccat: primum quoniam indignos adiuvat;
 Impune abire deinde quia iam non potest.

Os devoratum fauce cum haereret lupi,
 Magno dolore victus, coepit singulos 5
 Illicere pretio, ut illud extraherent malum.
 Tandem persuasa est iureiurando gruis,
 Gulaeque credens colli longitudinem,
 Periculosam fecit medicinam lupo.
 Pro quo cum pactum flagitaret praemium: 10
 Ingrata es, inquit, ore quae nostro caput
 Incolume abstuleris, et mercedem postulas.

FAB. IX.

PASSER ET LEPUS.

Sibi non cavere, et aliis consilium dare,
 Stultum esse, paucis ostendamus versibus.
 Oppressum ab aquila, fletus edentem graves,
 Leporem obiurgabat passer. Ubi pernicitas
 Nota, inquit, illa est? quid ita cessarunt pedes? 5
 Dum loquitur, ipsum accipiter nec opinum rapit,
 Questuque vano clamitantem interficit.
 Lepus semianimus, mortis in solatio:
 Qui modo securus nostra irridebas mala,
 Simili querela fata deploras tua. 10

FAB.

FAB. X.

LUPUS ET VULPIS IUDICE
SIMIO.

Quicumque turpi fraude semel innotuit,
Etiam si verum dicit, amittit fidem.
Hoc attestatur brevis Aesopi fabula.

Lupus arguebat vulpem furti crimine:
Negabat illa, se esse culpae proximam. 5
Tunc iudex inter illos fedit simius.
Uterque causam cum perorassent suam,
Dixisse fertur simius sententiam:
Tu non videris perdidisse, quod petis;
Te credo furripuisse, quod pulchre negas. 10

FAB. XI.

ASINUS ET LEO VENANTES.

Virtutis expers, verbis iactans gloriam,
Ignotos fallit; notis est derisui.

Venari, a fello comite, quum vellet leo,
Contexit illum frutice, et admonuit simul,
Ut infueta voce terreret feras,
Fugientes ipse exciperet. Hic auritulus
Clamorem subito totis tollit viribus,
Novoque turbat bestias miraculo.
Quae dum paventes exitus notos petunt,
Leonis affiguntur horrendo impetu. 10
Qui, postquam caede fessus est, asinum evocat,
A. 5 Iubet-

Iubetque vocem premere. Tunc ille insoles:
 Qualis videtur opera tibi vocis meae?
 Insignis, inquit, sic, ut, nisi nossem tuum
 Animum genusque, simili fugissem metu. 10

FAB. XII.

CERVUS AD FONTEM.

Laudatis utiliora quae contemseris
 Saepe inveniri, haec exserit narratio.
 Ad fontem cervus, quum bibisset, restitit,
 Et in liquore vidit effigiem suam.
 Ibi dum ramosa mirans laudat cornua, 5
 Crurumque nimiam tenuitatem vituperat:
 Venantum subito vocibus conterritus,
 Per campum fugere coepit, et cursu levi
 Canes elusit. Silva tum excepit ferum;
 In qua retentis impeditus cornibus, 10
 Lacerari coepit morsibus faevis canum.
 Tunc moriens vocem hanc edidisse dicitur:
 O me infelicem! qui nunc demum intelligo,
 Utilia mihi quam fuerint, quae despexeram;
 Et, quae laudaram, quantum luctus habuerint.

FAB. XIII.

VULPIS ET CORVUS.

Qui se laudari gaudent verbis subdolis,
 Seræ dant poenas turpes poenitentia.
 Quum de fenestra corvus raptum caseum
 Comesse

Comeffe vellet, celsa residens arbore:
 Hunc vidit vulpis, deinde sic coepit loqui: 5
 O qui tuarum, corve, pennarum est nitor!
 Quantum decoris corpore et vultu geris!
 Si vocem haberes, nulla prior ales foret.
 At ille stultus, dum vult vocem ostendere,
 Emisit ore caseum: quem celeriter 10
 Dolosa vulpis avidis rapuit dentibus.
 Tum demum ingemuit corvi deceptus stupor.
 [Hac re probatur, quantum ingenium valet:
 Virtute et semper praevalet sapientia.]

FAB. XIV.

EX SUTORE MEDICUS.

Malus quum futor, inopia deperditus,
 Medicinam ignoto facere coepisset loco,
 Et venditaret falso antidotum nomine:
 Verbofis acquisivit sibi famam strophis.
 Hic cum iaceret, morbo confectus gravi, 5
 Rex urbis, eius experiendi gratia,
 Scyphum poposcit: fusa dein simulans aqua
 Antidoto miscere illius se toxicum,
 Hoc bibere iussit ipsum, posito praemio.
 Timore mortis ille tum confessus est, 10
 Non artis ulla medicae se prudentia,
 Verum stupore vulgi, factum nobilem.
 Rex, advocata concione, haec edidit:
 Quantae putatis esse vos dementiae,
 Qui

Qui capita vestra non dubitatis credere, 15
 Cui calceando nemo commisit pedes?
 Hoc pertinere ad illos vere dixerim,
 Quorum stultitia quaestus impudentiae est. 16

FAB. XV.

ASINUS AD SENEM PASTOREM.

In principatu commutando civium
 Nil praeter domini nomen mutant pauperes.
 Id esse verum, parva haec fabella indicat.

Asellum in prato timidus pascebat senex. 5
 Is, hostium clamore subito territus,
 Suadebat asino fugere, ne possent capi.
 Ad ille lentus: quaeso, num binas mihi
 Clitellas impositurum victorū putas?
 Senex negavit. Ergo quid refert mea,
 Cui serviam? clitellas cum portem meas. 10

FAB. XVI.

CERVUS ET OVIS.

Fraudator nomen cum locat sponso improbo,
 Non sem expedire, sed mala videre expetit.

Ovem rogabat cervus modium tritici,
 Lupo sponso: at illa, praemetuens doli:
 Rapere atque abire semper adfuevit lupus; 5
 Tu de conspectu fugere veloci impetu.
 Ubi vos requiram, cum dies advenerit? 2

FAB.

FAB. XVII.

OVIS, CANIS ET LUPUS.

Solent mendaces luere poenas malefici.
 Calumniator ab ove cum peteret canis,
 Quem commodasse panem se contenderet;
 Lupus, citatus testis, non unum modo
 Debere dixit, verum affirmavit, decem. 5
 Ovis, damnata falso testimonio,
 Quod non debebat, solvit: post paucos dies
 Bidens iacentem in fovea prospexit lupum:
 Haec, inquit, merces fraudis a superis datur. 9

FAB. XVIII. +

MULIER PARTURIENS.

Nemo libenter recolit, qui laesit, locum.
 Instante partu mulier actis mensibus,
 Humi iacebat, flebiles gemitus ciens.
 Vir est hortatus, corpus lecto reciperet,
 Onus maturum melius quo deponeret. 5
 Minime, inquit, illo posse confido loco
 Malum finiri, quo conceptum est initio. 7

FAB. XIX. +

CANIS PARTURIENS.

Habent infidias hominis blanditiae mali:
 Quas ut vitemus, versus subiecti monent.
 Canis parturiens, cum rogasset alteram,
 Ut

Ut foetum in eius ^utigurio deponeret,
 Facile impetravit: dein reposcenti locum 5
 Preces admovit, tempus exorans breve,
 Dum firmiores posset catulos ducere.
 Hoc quoque consumto, flagitare validius
 Cubile coepit. Si mihi et turbae meae
 Par, inquit, esse potueris, cedam loco. 10

FAB. XX.

CANES FAMELICI.

Stultum consilium non modo effectu caret,
 Sed ad perniciem quoque mortales devocat.
 Corium depressum in fluvio viderunt canes:
 Id ut comesse extractum possent facilius,
 Aquam coepere ebibere. Sed rupti prius 5
 Periere, quam, quod petierant, contingerent. 6

FAB. XXI.

LEO SENEX, APER, TAURUS
 ET ASINUS.

Quicumque amisit dignitatem pristinam,
 Ignavis etiam iocus est in casu gravi.
 Defectus annis, et desertus viribus
 Leo cum iaceret, spiritum extremum trahens,
 Aper fulmineis ad eum venit dentibus, 5
 Et vindicavit ictu veterem injuriam.
 Infestis taurus mox confodit cornibus

Hostile

Hoftile corpus. Afinus, ut vidit ferum
 Impune laedi, calcibus frontem excutit.
 At ille exspirans: Fortes indigne tuli 10
 Mihi infultare; te, naturae dedecus,
 Quod ferre certe cogor, bis videor mori. 12

FAB. XXII.

MUSTELA ET HOMO.

Mustela ab homine prefa cum instantem ne
 cem

Effugere vellet: quaeso, parce, inquit, mihi,
 Quae tibi molestis muribus purgo domum.
 Respondit ille: Faceres si causa mea,
 Gratum esset, et dedissem veniam supplici: 5
 Nunc quia laboras, ut fruaris reliquiis,
 Quas sunt rofuri, simul et ipsos devores,
 Noli imputare vanum beneficium mihi.
 Atque ita locutus, improbam leto dedit.
 Hoc in se dictum debent illi agnoscere, 10
 Quorum privata servit utilitas sibi,
 Et meritum inane iactant imprudentibus. 12

FAB. XXIII.

CANIS FIDELIS.

Repente liberalis stultis gratus est;
 Verum peritis irritos tendit dolos.
 Nocturnus cum fur panem misisset cani,
 Obiecto, tentans, an cibo posset capi:
 Heus, si, inquit, linguam vis meam prae-
 cludere, 5
Phaedrus: B No

Ne latrem pro re domini, multum falleris.
 Namque ista subita me iubet benignitas
 Vigilare, facias ne mea culpa lucrum. 8

FAB. XXIV.

RANA RUPTA ET BOS.

Inops, potentem dum vult imitari, perit.
 In prato quondam rana conspexit bovem,
 Et, tacta invidia tantae magnitudinis,
 Rugosam inflavit pellem: tum natos suos
 Interrogavit, an bove esset latior. 5
 Illi negarunt. Rursus intendit cutem
 Maiori nisu, et simili quaesivit modo,
 Quis maior esset. Illi dixerunt, bovem.
 Novissime indignata, dum vult validius
 Inflare sese, rupto iacuit corpore. 10

FAB. XXV.

CANIS ET CORCODILUS.

Consilia qui dant prava cautis hominibus,
 Et perdunt operam, et deridentur turpiter.
 Canes currentes bibere in Nilo flumine,
 A corcodilis ne rapiantur, traditum est.
 Igitur cum currens bibere coepisset canis, 5
 Sic corcodilus: quamlibet lambe otio,
 Accede, pota leniter, et noli dolos,
 Inquit, vereri. At ille: facerem mehercule,
 Nisi esse scirem carnis te cupidum meae. 9

FAB.

FAB. XXVI.

VULPIS ET CICONIA.

Nulli nocendum: si quis vero laeserit,
Multandum simili iure, fabella admonet.

Vulpes ad coenam dicitur ciconiam
Prior invitasse, et illi in patena liquidam
Posuisse sorbitionem, quam nullo modo 5
Gustare esuriens potuerit ciconia.

Quae vulpem cum revocasset, intrito cibo
Plenam lagenam posuit: huic rostrum inferens
Satiatur ipsa, torquet convivam fame.

Quae quum lagenae frustra collum lamberet, 10
Peregrinam sic locutam volucrem accepimus:
Sua quisque exempla debet aequo animo pati.

FAB. XXVII.

CANIS, THESAURUS ET VUL-
TURIUS.

[Haec res avaris esse conveniens potest,
Et qui humiles nati dici locupletes student.]

Humana effodiens ossa, thesaurum canis
Invenit: et, violarat quia Manes deos,
Iniecta est illi divitiarum cupiditas, 5
Poenas ut sanctae religioni penderet.
Itaque aurum dum custodit, oblitus cibi,
Fame est consumptus. Quem stans vulturius
super

Fertur locutus: O canis merito iaces,
Qui

Qui concupisti subito regales opes, 10
 Trivio conceptus, et educatus stercore.

FAB. XXVIII.

VULPIS ET AQUILA.

Quamvis sublimes debent humiles metuere,
 Vindicta docili quia patet solertiae.

Vulpinos catulos aquila quondam fustulit,
 Nidoque posuit pullis, escam ut carperent.
 Hanc persecuta mater, orare incipit, 5

Ne tantum miserae luctum importaret sibi.
 Contempsit illa, tuta quippe ipso loco.

Vulpes ab ara rapuit ardentem facem,
 Totamque flammis arborem circumdedit,
 Hosti dolorem damno miscens sanguinis. 10
 Aquila, ut periculo mortis eriperet suos,
 Incolumes natos supplex vulpi tradidit.

FAB. XXIX.

3, ASINUS IRRIDENS APRUM.

Plerumque stulti, risum dum captant levem,
 Gravi desstringunt alios contumelia,
 Et sibi nocivum concitant periculum. *o. Harder.*

Afellus, apro cum fuisset obvius,
 Salve, inquit, frater. Ille indignans repudiat 5
 Officium, et quaerit, cur sic mentiri velit.

Asinus, demisso pene, si similem negas
 Tibi me esse, certe simile est hoc rostro tuo.
 Aper cum vellet facere generosum impetum,
 Re-

Deinde
 Repressit iram; et, facilis vindicta est mihi, 10
 Sed inquinari nolo ignavo sanguine.

FAB. XXX.

RANAE METUENTES TAURO-
RUM PROELIA.

Humiles laborant, ubi potentes dissident.

Rana, in palude pugnam taurorum intuens,
 Heu, quanta nobis instat perniciēs! ait.

Interrogata ab alia, cur hoc diceret,

De principatu cum decertarent gregis, 5

Longeque ab illis degerent vitam, boves:

Est statio separata, ac diversum genus:

Sed pulsus regno nemoris qui profugerit,

Paludis in secreta veniet latibula,

Et proculcatas obteret duro pede. 10

Caput ita ad nostrum furor illorum pertinet.

FAB. XXXI.

MILUUS ET COLUMBAE.

Qui se committit homini tutandum improbo,
 Auxilia dum requirit, exitium invenit.

Columbae, saepe cum fugissent miluum,

Et celeritate pennae vitassent necem,

Consilium raptor vertit ad fallaciam, 5

Et genus inerme tali decepit dolo.

Quare sollicitum potius aevum ducitis,

Quam me creatis ic̄to regem foedere,

Qui vos ab omni tutas praestem iniuria?

Illae credentes, tradunt sese miluo: 10
 Qui, regnum adeptus, coepit vesci singulas,
 Et exercere imperium saevis unguibus.
 De reliquis tunc una: merito plectimur.

349K

PHAEDRI LIBER SECUNDUS.

AUCTOR.

Exemplis continetur Aesopi genus,
 Nec aliud quidquam per fabellas quaeritur,
 Quam corrigatur error ut mortalium,
 Acuatque sese diligens industria.
 Quicumque fuerit ergo narrandi locus, 5
 Dum capiat aurem, et fervet propositum saum,
 Re commendatur, non auctoris nomine.
 Equidem omni cura morem servabo senis:
 Sed si libuerit aliquid interponere,
 Dictorum sensus ut delectet varietas; 10
 Bonas in partes, lector, accipias velim.
 Ita, si rependet ipsa brevitatis gratiam,
 Cuius verbosa ne sit commendatio,
 Attende, cur negare cupidis debeas;
 Modestis etiam offerre, quod non petierint. 15

FAB.

FAB. I.

IUVENCUS, LEO ET PRAE-
DATOR. 4

Super iuvenicum stabat delectum leo.
 Praedator intervenit, partem postulans:
 Darem, inquit, nisi soleres per te fumere:
 Et improbum reiecit. Forte innoxius
 Viator est deductus in eundem locum, 5
 Feroque viso, retulit retro pedem.
 Cui placidus ille, non est quod timeas, ait,
 Et, quae debetur pars tuae modestiae,
 Audacter tolle. Tunc, diviso tergore,
 Silvas petivit, homini ut accessum daret. 10
 Exemplum egregium prorsus et laudabile.
 Verum est aviditas dives, et pauper pudor. 12

FAB. II.

ANUS DILIGENS VIRUM AETA-
TIS MEDIAE, ITEM PUELLA. *Radtop*

A feminis utcunque spoliari viros,
 Ament, amentur, nempe exemplis discimus.
 Aetatis mediae quendam mulier non rudis
 Tenebat, annos celans elegantia:
 Animosque eiusdem pulchra invenis ceperat. 5
 Ambae, videri dum volunt illi pares,
 Capillos homini legere coepere invicem.
 Cum se putaret fingi cura mulierum,

frustrum B 4

Cal-

Calvus repente factus est. Nam funditus
Canos puella, nigros anus evellerat.

10

FAB. III.

HOMO ET CANIS.

6
Laceratus quidam morfu vehementis canis
Tinctum cruore panem misit malefico,
Audierat esse quod remedium vulneris.
Tunc sic Aesopus: noli coram pluribus
Hoc facere canibus: ne nos vivos devorent, 5
Cum scierint, esse tale culpae praemium.
Successus improborum plures allicit.

FAB. IV.

Mählen AQUILA, FELES ET APER.

Aquila in sublimi quercu nidum fecerat:
Feles, ^{quercu} cavernam ⁱⁿ nacta, in media pepererat:
Sus ^{quercu} nemoralis ⁱⁿ foetum ad imam posuerat.
Tum fortuitum feles contubernium
Fraude et scelesti sic evertit malitia. 5
Ad nidum scandit volucris: Pernicies, ait,
Tibi paratur, forsan et miserae mihi.
Nam fodere terram quod vides quotidie
Aprum insidiosum, quercum vult evertere,
Ut nostram in plano facile progeniem oppri- 10
mat.
Terrore offuso, et perturbatis sensibus,
Derepit ad cubile fetosae suis;
Magno, inquit, in periculo sunt nati tui.

Nam

Nam simul exieris pastum cum tenero grege,
 Aquila est parata rapere porcellos tibi. 15
 Hunc quoque timore postquam complevit lo-
 cum,

Dolosa tuto condidit sese cavo.
 Inde evagata noctu, suspenso pede,
 Ubi esca se replevit et prolem suam,
 Pavorem simulans, prospicit toto die. 20
 Ruinam metuens aquila ramis desidet:
 Aper rapinam vitans non prodit foras.
 Quid multa? inedia sunt consumi cum suis,
 Felisque catulis largam praebuerunt dapem.

Quantum homo bilinguis saepe concinnet 25
 mali,

Documentum habere stulta credulitas potest.

FAB. V.

CAESAR AD ATRIENSEM.

Est ardelionum quaedam Romae natio,
 Trepide concursans, occupata in otio,
 Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
 Sibi molesta, et aliis odiosissima.
 Hanc emendare, si tamen possum, volo 5
 Vera fabella: pretium est operae attendere.

Caesar Tiberius cum, petens Neapolim,
 In Misinensem villam venisset suam,
 Quae monte summo posita Luculli manu,
 Prospektat Siculum, et prospicit Tuscum 10
 mare:

B 5

Ex

Ex alticinctis unus atriensibus,
 Cui tunica ab humeris linteo Pelusio
 Erat destrieta, cirris dependentibus,
 Perambulante laeta domino viridia,
 Alveolo coepit ligneo conspergere 15
 Humum aestuantem, come officium iactitans:
 Sed deridetur. Inde notis flexibus
 Praecurrit alium in xystum, sedans pulverem.
 Agnoscit hominem Caesar, remque intelligit.
 Id ut putavit esse nescio quid boni: 20
 Heus, inquit dominus; ille enim vero adfilit,
 Donationis alacer certae gaudio.
 Tum sic iocata est tanti maiestas ducis:
 Non multum egisti, et opera nequicquam perit;
 Multo maioris alapae mecum veneunt. 25

FAV. VI.

AQUILA, CORNIX ET TE-
 STUDO.

Contra potentes nemo est munitus fatis:
 Si vero accessit consiliator maleficus,
 Vis et nequitia quicquid oppugnant, ruit.
 Aquila in sublime sustulit testudinem:
 Quae cum abdidisset cornea corpus domo, 5
 Nec ullo pacto laedi posset condita;
 Venit per auras cornix, et, propter volans,
 Optimam sane praedam rapuisti unguibus.
 Sed, nisi monstraro, quid sit faciendum tibi,
 Gravi

Gravi nequidquam te lassabit pondere. 10
 Promissa parte, suadet ut scopulum super
 Altis ab astris duram illidat corticem,
 Qua comminuta facili vescatur cibo.
 Inducta verbis aquila, monitis paruit,
 Simul et magistrae large divisit dapem. 15
 Sic, tuta quae naturae fuerat munere,
 Impar duabus occidit tristi nece.

FAB. VII.

MULI ET LATRONES. 7

Muli gravati farcinis ibant duo: *Sapientia*
 Unus ferebat fiscos cum pecunia;
 Alter tumentes multo faccos hordeo.
 Ille onere dives: celsa cervice eminens,
 Clarumque collo iactans tintinnabulum: *Sapientia*
 Comes quieto sequitur et placido gradu.
 Subito latrones ex insidiis advolant,
 Interque caedem ferto mulum lancinant: *derolinen*
 Diripiunt numos, negligunt vile hordeum.
 Spoliatus igitur casus quam fleret suos, 10
 Equidem, inquit alter, me contemptum gaudeo.
 Nam nihil amisi, nec sum laesus vulnere.

Hoc argumento tuta est hominum tenuitas.
 Magnae periclo sunt opes obnoxiae.

FAB. VIII.

CERVUS ET BOVES.

Cervus nemorosus excitatus latibulis,
 Ut venatorum fugeret instantem necem,

Caeco

Caeco timore proximam villam petit,
 Et opportuno se bubili condidit.
 Hic bos latenti: Quidnam voluisti tibi, 5
 Infelix, ultro qui ad necem cucurreris,
 Hominumque tecto spiritum commiseris?
 At ille supplex, vos modo, inquit, parcite;
 Occasione rursus erumpam data.
 Spatium diei noctis excipiunt vices. 10
 Frondem bubulcus adfert, nec ideo videt:
 Eunt subinde et redeunt omnes rustici,
 Nemo animadvertit: transit etiam villicus,
 Nec ille quidquam sentit. Tum gaudens fe-
 rus
 J Bobus quietis agere coepit gratias, 15
 Hospitium aduerso quod praestiterint tempore.
 Respondit unus: Salvum te cupimus quidem;
 Sed ille, qui oculos centum habet, si venerit,
 Magno in periculo vita vertetur tua.
 Haec inter ipse dominus a coena redit; 20
 Et, quia corruptos viderat nuper boves,
 Accedit ad praesepe: Cur frondis parum est?
 Stramenta defunt? tollere haec aranea
 Quantum est laboris? Dum scrutatur singula,
 Cervi quoque alta est conspicatus cornua, 25
 Quem convocata iubet occidi familia,
 Praedamque tollit. Haec significat fabula,
 Dominum videre plurimum in rebus suis.

EPILOGUS.

Aesopi ingenio statuum posuere Attici,
 Servumque collocarunt aeterna in basi,
 Patere honoris scirent ut cunctis viam,
 Nec generi tribui, sed virtuti, gloriam.
 Quoniam occuparat alter, ne primus forem, 5
 Ne solus esset, studii, quod superfuit.
 Nec haec invidia, verum est aemulatio.
 Quod si labori faverit Latium meo,
 Plures habebit, quos opponat Graeciae.
 Si livor obtrectare curam voluerit, 10
 Non tamen eripiet laudis conscientiam.
 Si nostrum studium ad aures pervenit tuas,
 Et arte fictas animus sentit fabulas:
 Omnem querelam submovet felicitas.
 Sin autem illis doctus occurreret labor, 15
 Sinistra quos in lucem natura extulit,
 Nec quidquam possunt, nisi meliores carpere:
 Fatale exitium corde durato feram,
 Donec fortunam criminis pudeat sui.

163K

PHAE.

PHAEDRI LIBER TERTIUS.

PROLOGUS AD EUTYCHUM.

Phaedri libellos legere si desideras,
 Vaces oportet, Eutyche, a negotiis,
 Ut liber animus sentiat vim carminis.
 Verum, inquis, tanti non est ingenium tuum,
 Momentum ut horae pereat officiis meis. 5
 Non ergo causa est manibus id tangi tuis,
 Quod occupatis auribus non convenit.
 Fortasse dices: Aliquae venient feriae,
 Quae me soluto pectore ad studium vocent.
 Legesne, quaeso, potius viles naenias, 10
 Impendas curam quam rei domesticae,
 Reddas amicis tempora, uxori vaces.
 Animum relaxes, otium des corpori,
 Ut assuetam fortius praestes vicem?
 Mutandum tibi propositum est, et vitae ge-
 nus, 15
 Intrare si Musarum limen cogitas.
 Ego, quem Pierio mater enixa est iugo,
 In quo tonanti sancta Mnemosyne lovi,
 Fecunda novies, artium peperit chorum,
 Quamyis in ipsa natus sim paene schola, 20
 Carum-

Curamque habendi penitus corde eraserim,
 Et laude invita vitam in hanc incubuerim,
 Fastidiose tamen in coetum recipior.
 Quid credis illi accidere, qui magnas opes
 Exaggerare quaerit omni vigilia, 25
 Docto labori dulce praeponens lucrum?
 Sed iam, quodcunque fuerit (ut dixit Sinon,
 Ad regem cum Dardaniae perductus foret)
 Librum exarabo tertium Aesopi stilo,
 Honori et meritis dedicans illum tuis. 30
 Quem si leges, laetabor: sin autem minus,
 Habebunt certe, quo se oblectent, posteri.
 Nunc, fabularum cur sit inventum genus,
 Brevi docebo. Servitus obnoxia
 Quia, quae volebat, non audebat dicere, 35
 Affectus proprios in fabellas transtulit,
 Calumniamque fictis elusit iocis.
 Ego porro illius semitam feci viam,
 Et cogitavi plura, quam reliquerat,
 In calamitatem deligens quaedam meam. 40
 Quod si accusator alius Seiano foret,
 Si testis alius, iudex alius denique:
 Dignum faterer esse me tantis malis,
 Nec his dolorem delenirem remediis.
 Suspicionem si quis errabit sua, 45
 Et rapiet ad se, quod erit commune omnium:
 Stultae nudabit animi conscientiam.
 Huic excusatum me velim nihilo minus.
 Neque etiam notare singulos mens est mihi,
 Verum

Verum ipsam vitam et mores hominum
 ostendere. 50
 Rem me professum dicet fors aliquis gravem.
 Si Phryx Aesopus potuit, si Anacharxis Scythæ
 Aeternam famam condere ingenio suo:
 Ego, literatae qui sum propior Graeciae,
 Cur somno inerti deferam patriae decus? 55
 Threïssa cum gens numeret auctores suos,
 Linoque Apollo sit parens, Musa Orpheo,
 Qui saxa cantu movit, et domuit feras,
 Hebrique tenuit impetus dulci mora.
 Ergo hinc abesto, livor, ne frustra gemas: 60
 Quoniam solemnis mihi debetur gloria.
 Induxi te ad legendum: sincerum mihi,
 Candore noto, reddas iudicium, peto.

FAB. I.

ANUS AD AMPHORAM.

Anus iacere vidit epotam amphoram,
 Adhuc, Falerna faece, e testa nobili, *krug*
 Odorem quæ iucundum late spargeret.
 Hunc postquam totis avida traxit naribus:
 O suavis anima, quale in te dicam bonum 5
 Antehac fuisse, tales cum sint reliquiae?
 Hoc quo pertineat, dicet, qui me noverit.

FAB. II.

PANTHERA ET PASTORES.

Solet a despectis par referri gratia.
 Panthera imprudens olim in foveam decedit:
 Videre

Videre agrestes; alii fustes congerunt,
 Alii onerant faxis. Quidam contra miseriti,
 Periturae quippe, quamvis nemo laederet, 5
 Misere panem, ut sustineret spiritum.
 Nox infecuta est, abeunt securi domum,
 Quasi inventuri mortuam postridie.
 At illa vires ut refecit languidas,
 Veloci saltu fovea sese liberat, 10
 Et in cubile concito properat gradu.
 Paucis diebus interpositis, provolat,
 Pecus trucidat, ipsos pastores necat,
 Et, cuncta vastans, saevit irato impetu.
 Tum sibi timentes, qui ferae pepercerant, 15
 Damnum haud recusant, tantum pro vita ro-
 gant.

At illa: memini, qui me saxo petierint:
 Qui panem dederint: vos timere absistite:
 Illis revertor hostis, qui me laeserant.

FAB. III.

AESOPUS ET RUSTICUS.

Ufu peritus hariolo velocior
 Vulgo esse fertur: causa sed non dicitur,
 Notescet quae nunc primum fabella mea.
 Habenti cuidam pecora pepererunt oves
 Agnos humano capite. Monstro exterritus, 5
 Ad consulendos currit moerens hariolos.
 Hic pertinere ad domini respondet caput,
 Phaedrus. C Et

Et avertendum victima periculum:
 Ille autem affirmat, coniugem esse adulteram,
 Et infinitivos significari liberos; 10
 Sed expiari posse maiori hostia.
 Quid multa? variis dissident sententiis,
 Hominisque curam cura maiore aggravant.
 Aesopus, ibi stans, naris emunctae senex,
 Natura nunquam verba cui potuit dare, 15
 Si procurare vis ostentum, rustice,
 Uxores, inquit, da tuis pastoribus.

FAB. IV.

+ SIMI CAPUT.

Pendere ad lanium quidam vidit simium
 Inter reliquas merces, atque obsonia.
 Quaesivit, quidnam saperet. Tum lanius iocans,
 Quale, inquit, caput est, talis praestatur sapor.
 Ridicule magis hoc dictum, quam vere, 5
 aestimo:
 Quando et formosos saepe inveni pessimos,
 Et turpi facie multos cognovi optimos.

FAB. V.

AESOPUS ET PETULANS.

Successus ad perniciem multos devocat.
 Aesopo quidam petulans lapidem impeggerat.
 Tanto, inquit, melior. Assem deinde illi
 dedit,
 Sic prosecutus: Plus non habeo mehercule,
 Sed,

Sed, unde accipere possis, monstrabo tibi. 5
 Venit ecce dives et potens; huic similiter
 Impinge lapidem, et dignum accipies praemium.
 Persuafus ille fecit, quod monitus fuit.
 Sed spes fefellit impudentem audaciam:
 Comprehenfus namque poenas perfolvit 10
 cruce.

FAB. VI.

MUSCA ET MULA.

Musca in temone sedit, et mulam increpans,
 Quam tarda es? inquit, non vis citius pro-
 gredi?

Vide, dolone ne collum pungam tibi.

Respondit illa: verbis non moveor tuis:

Sed istum timeo, sella qui prima sedens 5

Iugum flagello temperat lento meum,

Et ora frenis continet spumantibus.

Quapropter aufer frivolum insolentiam,

Namque, ubi strigandum est, et ubi currendum
 scio.

Hac derideri fabula merito potest, 10
 Qui sine virtute vanas exercet minas.

FAB. VII.

CANIS ET LUPUS.

Quam dulcis sit libertas, breviter proloquat.
 Cani perpasto macie confectus lupus
 Forte occurrit: dein salutant invicem:

C 2

Vt

Ut restiterunt, Unde sic, quaeso, nites?
 Aut quo cibo fecisti tantum corporis? 5
 Ego, qui sum longe fortior, pereo fame.
 Canis simpliciter: eadem est conditio tibi,
 Praestare domino si par officium potes.
 Quod? inquit ille. Custos ut sis liminis,
 A furibus tuearis et noctu domum. 10
 Ego vero sum paratus: nunc patior nives
 Imbresque, in silvis asperam vitam trahens,
 Quanto est facilius mihi, sub tecto vivere,
 Et otiosum largo satiari cibo?
 Veni ergo mecum. Dum procedunt, aspicit 15
 Lupus a catena collum detritum canis.
 Unde hoc, amice? Nihil est. Dic, quaeso,
 tamen.
 Quia videor acer, alligant me interdiu,
 Luce ut quiescam, et vigilem, nox cum vene-
 rit:
 Crepusculo solutus, qua visum est, vagor. 20
 Affertur ultro panis: de mensa sua
 Dat ossa dominus: frustra iactat familia,
 Et, quod fastidit quisque, pulmentarium.
 Sic sine labore venter impletur meus.
 Age, si quo est abire animus, est licentia? 25
 Non plane est, inquit. Fruere, quae laudas,
 canis.
 Regnare nolo, liber ut non sim mihi.

FAB. VIII.

FRATER ET SOROR.

Praecepto monitus, saepe de considera.

Habebat quidam filiam turpissimam,

Idemque insigni et pulchra facie filium.

Hi speculum, in cathedra matris ut positum fuit,

Pueriliter ludentes, forte inspexerant. 5

Hic se formosum iactat; illa irascitur,

Nec gloriantis sustinet fratris iocos,

Accipiens (quid enim?) cuncta in contume-
liam.

Ergo ad patrem decurrit, laesura invicem,

Magnaque invidia criminatur filium, 10

Vir natus quod rem feminarum tetigerit.

Amplexus ille utrumque, et carpens oscula,

Dulcemque in ambos caritatem partiens,

Quotidie, inquit, speculo vos uti volo:

Tu formam ne corrumpas nequitiae malis: 15

Tu faciem ut istam moribus vincas bonis.

FAB. IX.

SOCRATES AD AMICOS.

Vulgare amici nomen; sed rara est fides.

Cum parvas aedes sibi fundasset Socrates,

(Cuius non fugio mortem, si famam assequar,

Et cedo invidiae, dum modo absolvar cinis)

E populo sic, nescio quis, ut fieri solet:

C 3

Quaeso, 5

Quaeso, tam angustam, talis vir, ponis domum?

Utinam, inquit, veris hanc amicis impleam.

FAB. X.

+ POETA DE CREDERE ET
NON CREDERE.

Periculosum est credere, et non credere.
Utriusque exemplum breviter exponam rei.
Hippolytus obiit, quia novercae creditum est.
Cassandreae quia non creditum, ruit Ilium.
Ergo exploranda est veritas multum prius, 5
Quam stulta prave iudicet sententia.

Sed fabulosam ne vetustatem elevent,
Narrabo tibi memoria quod factum est mea.

Maritus quidam cum diligeret coniugem,
Togamque puram iam pararet filio, 10

Seductus in secretum a liberto suo,
Sperante, heredem suffici se proximum.

Qui, cum de puero multa mentitus foret,
Et plura de flagitiis castae mulieris,

Adiecit id, quod sentiebat maxime 15
Doliturum amanti, ventitare adulterum,

Stuproque turpi pollui famam domus.
Incensus ille falso uxoris crimine,

Simulavit iter ad villam, clamque in oppido
Subsedit: deinde noctu subito ianuam 20

Intravit, recta cubiculum uxoris petens, In

In quo dormire mater natum iusserat,
 Aetatem adultam fervans diligentius.
 Dum quaerunt lumen, dum concurrant fami-
 lia,

Irae furentis imperum non sustinens, 25

Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput.

Ut sentit tonsum, gladio pectus transigit,

Nihil respiciens, dum dolorem vindicet.

Lucerna allata, simul aspexit filium,

Sanctamque uxorem dormientem cubiculo, 30

Sopita primo quae nil somno senserat:

Repraesentavit in se poenam facinoris,

Et ferro incubuit, quod credulitas strinxerat.

Accusatores postularunt mulierem,

Romanque pertraxerunt ad centumviros. 35

Maligna infontem deprimit suspicio,

Quod bona possideat: stant patroni, fortiter

Causam tuentes innocentis feminae.

A divo Augusto tunc petiere iudices,

Vt adiuvaret iurisiurandi fidem, 40

Quod ipsos error implicuisset criminis.

Qui postquam tenebras dispulit calumniae,

Certumque fontem veritatis reperit,

Luat, inquit, poenas causa libertus mali.

Namque orbam nato, simul et privatam viro, 45

Miserandam potius, quam damnandam existimo.

Quod si damnanda perscrutatus crimina

Paterfamilias esset, si mendacium

Subtiliter limasset: a radicibus

40. PHAEDRI FABULARUM

Non evertisset scelere funesto domum. 50
Nil spernat auris, nec tamen credat statim:
Quandoquidem et illi peccant, quos minime
putes;

Et qui non peccant, impugnantur fraudibus.
Hoc admonere simplices etiam potest,
Opinione alterius ne quid ponderent. 55
Ambitio namque dissidens mortalium
Aut gratiae subscribit, aut odio suo.
Erit ille notus, quem per te cognoveris.

Haec exsecutus sum propterea pluribus,
Brevitate nimia quoniam quosdam offendi-
mus. 60

FAB. XI.

+ EUNUCHUS AD IMPROBUM.

Eunuchus litigabat cum quodam improbo,
Qui super obsoena dicta et petulans iurgium,
Damnum infectatus est amissi corporis.
En, ait, hoc unum est, cur laborem validius,
Integritatis testes quia defunt mihi. 5
Sed quid fortunae, stulte, delictum arguis?
Id demum est homini turpe, quod meruit pati.

FAB. XII.

Villebois PULLUS AD MARGARITAM.

In sterculino pullus gallinaceus
Dum quaerit escam, margaritam reperit.
Iaces indigno, quanta res, inquit, loco!

Te

Te si quis pretii cupidus vidisset tui,
 Olim redisses ad splendorem maximum. 5
 Ego, qui te inveni, potior cui multo est cibus,
 Nec tibi prodesse, nec mihi quicquam potes,
 Hoc illis narro, qui me non intelligunt.

FAB. XIII.

APES ET FUCI VESPA JU-
DICE.

Apes in alta quercu fecerant favos:
 Hos fuci inertes esse dicebant suos.
 Lis ad forum deducta est, vespa iudice.
 Quae genus utrumque nosset cum pulcherrime,
 Legem duabus hanc proposuit partibus. 5
 Non inconveniens corpus, et par est color,
 In dubium plane res ut merito venerit.
 Sed ne religio peccet imprudens mea,
 Alvos accipite, et ceris opus infundite,
 Ut ex sapore mellis, et forma favi,
 De quis nunc agitur, auctor horum appareat.
 Fuci recusant, apibus conditio placet.
 Tunc illa talem protulit sententiam:
 Apertum est, quis non possit, aut quis fecerit.
 Quapropter apibus fructum restituo suum. 15
 Hanc praeterissem fabulam silentio,
 Si pactam fuci non recusassent fidem.

Radeloff

FAB. XIV.

AESOPUS LUDENS.

Puerorum in turba quidam ludentem Atticus
 Aesopum nucibus cum vidisset, restitit,
 Et quasi delirum risit. Quod sensit simul
 Derisor potius, quam deridendus senex,
 Arcum retensum posuit in media via: 5
 Heus, inquit, sapiens, expedi, quid fecerim.
 Concurrit populus: ille se torquet diu,
 Nec quaestionis positrae causam intelligit;
 Novissime succumbit. Tum victor sophus:
 Cito rumpes arcum, semper si tensum habue-

ris; 10
 At si laxaris, cum voles, erit utilis.
 Sic ludus animo debet aliquando dari,
 Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

FAB. XV.

+ CANIS AD AGNUM.

Inter capellas agno balanti canis,
 Stulte, inquit, erras, non est hic mater tua:
 Ovesque segregatas ostendit procul.
 Non illam quaero, quae, cum libitum est,
 concipit,
 Dein portat onus ignotum certis mensibus, 5
 Novissime prolapsam effundit farcinam;
 Verum illam, quae me nutrit admoto ubere,
 Fraudatque natos lacte, ne desit mihi.

Tamen

Tamen illa est potior, quae te peperit. Non
ita est.

Unde illa scivit, niger, an albus nascerer? 10

Age porro, scisset: cum crearer masculus,

Beneficium magnum sane natali dedit,

Ut exspectarem Ianium in horas singulas.

Cuius potestas nulla in gignendo fuit,

Cur hac sit potior, quae iacentis miserita est, 15

Dulcemque sponte praestat benevolentiam?

Facit parentes bonitas, non necessitas.

His demonstrare voluit auctor versibus,

Obsistere homines legibus, meritis capi.

FAB. XVI.

CICADA ET NOCTUA. *Angora*

Humanitati qui se non accommodat,
Plerumque poenas oppetit superbiae. *R.*

Cicada acerbum noctuae convicium

Faciebat, solitae victum in tenebris quaerere,

Cavoque ramo capere somnum interdum 5

Rogata est, ut taceret. Multo validius

Clamare coepit. Rursus admota prece,

Accensa magis est. Noctua, ut vidit, sibi

Nullum esse auxilium, et verba contemni sua,

Hac est aggressa garrulam fallacia. 10

Dormire quia me non sinunt cantus tui,

Sonare cithara quos putes Apollinis:

Potare est animus nectar, quod Pallas mihi

Nuper

Nuper donavit; si non fastidis, veni,
 Una bibamus. Illa, quae ardebat siti, 15
 Simul cognovit, vocem laudari suam,
 Cupide advolavit. Noctua, egressa e cavo,
 Trepidantem confectata est, et leto dedit.
 Sic, viva quod negarat, tribuit mortua.

FAB. XVII.

ARBORES IN DEORUM
 TUTELA.

U. 71 Olim, quas vellent esse in tutela sua,
 Divi legerunt arbores. Quercus Iovi,
 Et myrtus Veneri placuit, Phoebus laurea:
 Pinus Cybebae, populus celsa Herculi.
 Minerva admirans, quare steriles fumerent, 5
 Interrogavit. Causam dixit Iupiter:
 Honorem fructu ne videamur vendere.
 At mehercules narrabit, quod quis voluerit,
 Oliva nobis propter fructum est gratior.
 Tunc sic deorum genitor, atque hominum
 fator: 10

O nata, merito sapiens dicere omnibus;
 Nisi utile est, quod facimus, stulta est gloria.
 Nihil agere, quod non profit, fabella ad-
 monet.

FAB. XVIII.

PAVO AD IUNONEM.

U. 2 Pavo ad Iunonem venit, indigne ferens,
 Cantus luscini quod sibi non tribuerit:

Illum

Illum esse cunctis auribus admirabilem,
 Se derideri, simul ac vocem miserit.
 Tunc, consolandi gratia, dixit dea: 5
 Sed forma vincis, vincis magnitudine,
 Nitor finaragdi collo praeferet tuo,
 Pictisque plumis gemmeam caudam explicas.
 Quo mi, inquit, mutam speciem, si vincor sono?
 Fatorum arbitrio partes sunt vobis datae: 10
 Tibi forma, vires aquilae, lusciniio melos,
 Augurium corvo, laeva cornici omina,
 Omnes quae propriis sunt contentae dotibus.
 Noli affectare, quod tibi non est datum.
 Delusa ne spes ad querelam recidat.

FAB. XIX.

AESOPUS AD GARRULUM. *10.*

Aesopus domino solus cum esset familia,
 Parare coenam iussus est maturius.
 Ignem ergo quaerens, aliquot lustravit domus,
 Tandemque invenit, ubi lucernam accenderet.
 Tum circueunti fuerat quod iter longius, 5
 Effecit brevius: namque recta per forum
 Coepit redire. Et quidam e turba garrulus:
 Aesope, medio sole, quid cum lumine?
 Hominem, inquit, quaero, et abiit festinans
 domum.
 Hoc si molestus ille ad animum retulit, 10
 Sensit profecto, se hominem non visum seni,
 Intempestive qui occupato alluserit.

FAB.

+ FAB. XX.

ASINUS ET GALLI.

Qui natus est infelix, non vitam modo
Tristem decurrit; verum post obitum quoque
Persequitur illum dura fati miseria.

Galli Cybebes circum quaestus ducere
Asinum solebant, baiulantem sarcinas. 5
Is cum labore et plagis esset mortuus,
Detracta pelle, sibi fecerunt tympana.
Rogati mox a quodam, delicio suo
Quidnam fecissent, hoc locuti sunt modo:
Putabat se post mortem securum fore; 10
Ecce aliae plagae congeruntur mortuo.

+ EPILOGUS.

Superfunt mihi, quae scribam, sed parco
sciens:

Primum, esse ne tibi videar molestior,
Distringit quem multarum rerum varietas;
Dein, si quis eadem forte conari velit,
Habere ut possit aliquid operis residui. 5
Quamvis materiae tanta abundet copia;
Labori faber ut desit, non fabro labor.
Brevitati nostra praemium ut reddas, peto,
Quod es pollicitus: exhibe vocis fidem.
Nam vita morti propior est quotidie,
Et hoc minus perveniet ad me muneris,
Quo plus consumet temporis dilatio.

Si

Si cito rem perages, ufus fiet longior,
 Fruar diutius, fi celerius coepero. 15
 Languentis aevi dum funt aliquae reliquiae,
 Auxilio locus eft: olim fenio debilem
 Frufta adiuuare bonitas nitetur tua,
 Cum iam defierit eſſe beneficium utile,
 Et mors vicina flagitabit debitum. 20
 Stultum admovere tibi preces exiſtimo,
 Proclivis ultro cum fit miſericordia.
 Saepe impetravit veniam confefſus reus:
 Quanto innocenti iuſtius debet dari?
 Tuae prius funt partes, aliorum dein: 25
 Similique gyro venient aliorum vices.
 Decerne quod religio, quod patitur fides,
 Et gratulari me fac iudicio tuo.
 Excedit animus, quem propoſuit, terminum;
 Sed difficulter continetur ſpiritus, 30
 Integritatis qui ſincerae conſcius,
 A noxiorum premitur inſolentiis.
 Qui ſint, requires; apparebunt tempore.
 Ego, quondam legi quam puer ſententiam:
 Palam mutire plebeio piaculum eſt, 35
 Dum fanitas conſtabit, pulchre meminero.

409V.

PHAEDRI LIBER QUARTUS.

PROLOGUS.

Cum destinassem operis habere terminum
 In hoc, ut aliis esset materiae satis:
 Consilium tacito corde dampnavi meum.
 Nam si quis talis etiam est tituli artifex,
 Quo pacto divinabit, quidnam omiserim, 5
 Ut illud ipsum cupiat famae tradere?
 Sua cuique cum sit animi cogitatio
 Colorque proprius. Ergo non levitas mihi,
 Sed certa ratio, causam scribendi dedit.
 Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis, 10
 Quas Aesopeas, non Aesopi nomino,
 Quasi paucas ostenderit, ego plures differo,
 Usus vetusto genere, sed rebus novis;
 Quartum libellum tu vacive perleges.
 Hunc obtrectare si volet malignitas, 15
 Imitari dum non possit, obtrectet licet.
 Mihi parta laus est, quod tu, quod similes tui,
 Vestras in chartas verba transfertis mea,
 Dignumque longa iudicatis memoria.
 Illiteratum plausum nec desidero. 20

FAB.

FAB. I.

DE MUSTELA ET MURIBUS.

Ioculare tibi videtur: et sane levi,
 Dum nihil habemus maius, calamo ludimus.
 Sed diligenter intuere has naenias:
 Quantum sub illis utilitatem reperies?
 Non semper ea sunt, quae videntur; decipit 5
 Frons prima multos: rara mens intelligit,
 Quod interiore condidit cura angulo.
 Hoc ne locutus sine mercede existimer,
 Fabellam adiiciam de mustela et muribus:
 Mustela, cum, annis et senecta debilis, 10
 Mures veloces non valeret assequi,
 Involvit se farina, et obscuro loco
 Abiecit negligenter. Mus, escam putans,
 Assiluit, et compressus occubuit neci:
 Alter similiter, deinde periit tertius. 15
 Aliquot secutis: venit et retorridus,
 Qui saepe laqueos et muscipula effugerat;
 Proculque insidias cernens hostis callidi,
 Sic valeas, inquit, ut farina es, quae iaces.

FAB. II.

VULPIS ET UVA.

Fame coacta vulpis alta in vinea
 Uvam appetebat, summis saliens viribus
 Quam tangere ut non potuit, discedens ait:
 Nondum matura est; nolo acerbam fumere.

Phaedrus.

D

Qua

Qui, facere quae non possunt, verbis elevant, 5
 Adscribere hoc debebunt exemplum sibi.

FAB. III.

EQUUS ET APER.

Equus sedare solitus quo fuerat sitim,
 Dum sese aper volutat, turbavit vadum.
 Hinc orta lis est. Sonipes, iratus fero,
 Auxilium petiit hominis: quem dorso levans
 Rediit ad hostem. Iactis hunc telis eques 5
 Postquam interfecit, sic locutus traditur:
 Laetor, tulisse auxilium me precibus tuis:
 Nam praedam cepi, et didici, quam sis utilis.
 Atque ita coëgit frenos invitum pati.
 Tum moestus ille: Parvae vindictam rei 10
 Dum quaero demens, servitutem reperi.
 Haec iracundos admonebit fabula,
 Impune potius laedi, quam dedi alteri.

FAB. IV.

+ P O E T A.

Plus esse in uno saepe, quam in turba, boni,
 Narratione posteris tradam brevi.

Quidam decedens tres reliquit filias:
 Unam formosam, et oculis venantem viros;
 At alteram lanificam, frugi et rusticam; *secunda 5*
 Devotam vino tertiam, et turpissimam.
 Harum autem matrem fecit heredem fenex,
 Sub conditione, totam ut fortunam tribus
 Aequa-

Aequaliter distribuatur, sed tali modo:
 Ne data possideant, aut fruantur; tum, simul 10
 Habere res desierint, quas acceperint,
 Centena matri conferant festertia.
 Athenas rumor implet. Mater sedula
 Iuris peritos consulit: nemo expedit,
 Quo pacto non possideant, quod fuerat datum, 15
 Fructumve capiant; deinde, quae tulerint nihil,
 Quanam ratione conferant pecuniam.
 Postquam consumpta est temporis longi mora,
 Nec testamenti potuit sensus colligi:
 Fidem advocavit, iure neglecto, parens 20
 Seponit moechae vestem, mundum muliebrem,
 Lavationem argenteam, eunuchos, glabros:
 Lanificae agellos, pecora, villam, operarios,
 Boves, iumenta, et instrumentum rusticum:
 Potrici plenam antiquis apothecam cadis, 25
 Domum politam, et delicatos hortulos.
 Sic destinata dare cum vellet singulis,
 Et approbaret populus, qui illas noverat:
 Aefopus media subito in turba constitit:
 O si maneret condito sensus patri, 30
 Quam graviter ferret, quod voluntatem suam
 Interpretari non potuissent Attici!
 Rogatus deinde, solvit errorem omnium.
 Domum et ornamenta, cum venustis hortulis,
 Et vina vetera date lanificae rusticae: 35
 Vestem, uniones, pedissequos, et cetera
 Illi assignate, vitam quae luxu trahit:

D 2

Agros

Agros, vites, et pecora cum pastoribus
 Donate moechae. Nulla poterit perpeti,
 Ut moribus quid teneat alienum suis. 40
 Deformis cultum vendet, ut vinum petat:
 Agros abiiciet moecha, ut ornatum paret:
 At illa gaudens pecore, et lanae dedita,
 Quacunque summa tradet luxuriae domum.
 Sic nulla possidebit, quod fuerit datum, 45
 Et dictam matri conferent pecuniam
 Ex pretio rerum, quas vendiderint, singulae.
 Ita, quod multorum fugit imprudentiam,
 Unius hominis reperit sollertia.

FAB. V.

PUGNA MURIUM ET MUSTELARUM.

Cum victi mures mustelarum exercitu
 (Historia quorum in tabernis pingitur)
 Fugerent, et artos circum trepidarent cavos:
 Aegre recepti, tamen evaserunt necem.
 Duces eorum, qui capitibus cornua 5
 Suis ligarant, ut conspicuum in proelio
 Haberent signum, quod sequerentur milites,
 Haesere in portis, suntque capti ab hostibus.
 Quos immolatos victor avidis dentibus
 Capacis alvi merfit tartareo specu. 10
 Quemcunque populum tristis eventus premit:
 Periclitatur magnitudo principum;
 Minuta plebes facili praesidio latet.

FAB.

FAB. VI.

✕ P O E T A.

Tu, qui, nasute, scripta destringis mea,
 Et hoc iocorum legere fastidis genus,
 Parva libellum sustine patientia,
 Severitatem frontis dum placo tuae,
 Et in cothurnis prodit Aesopus novis. 5
 Utinam nec unquam Pelii nemoris iugo
 Pinus bipenni concidisset Thessala!
 Nec ad professae mortis audacem viam
 Fabricasset Argus opere Palladio ratem!
 Inhospitalis prima quae Ponti sinus 10
 Patefecit, in perniciem Graium, et Barbarum.
 Namque et superbi luget Aetiae domus,
 Et regna Peliae scelere Medae iacent:
 Quae, saevum ingenium variis involvens mo-
 dis,
 Illic per artus fratris explicuit fugam; 15
 Hic caede patris Peliadum infecit manus.
 Quid tibi videtur, Hoc quoque insulsum est,
 ais,
 Falsoque dictum: longe quia vetustior
 Aegea Minos classe perdomuit freta,
 Iustoque vindicavit exemplo impeturi. 20
 Quid ergo possum facere tibi, lector Cato,
 Si nec fabellae te iuvant, nec fabulae?
 Noli molestus esse omnino literis,
 Maiorem exhibeant ne tibi molestiam.

Hoc illis dictum est, si qui stulti nauseant, 25
Et, ut putentur sapere, coelum vituperant.

FAB. VII.

VIPERA ET LIMA.

Mordaciorem qui improbo dente appetit,
Hoc argumento se describi sentiat.

In officinam fabri venit vipera:

Haec cum tentaret, si qua res esset cibi,
Limam momordit. Illa contra contumax, 5
Quid me, inquit, stulta, dente captas laedere,
Omne assuevi ferrum quae corrodere?

FAB. VIII.

VULPES ET HIRCUS.

Homo, in periculum simul ac venit, callidus
Effugium reperire alterius quaerit malo.

Cum decidisset vulpis in puteum inscia,
Et altiore clauderetur margine:

Devenit hircus sitiens in eundem locum, 5

Simul rogavit, esset an dulcis liquor,

Et copiosus. Illa, fraudem moliens:

Descende, amice, tanta bonitas est aquae,

Voluptas ut satiari non possit mea.

Immisit se barbatus. Tum vulpecula 10

Evasit puteo, nixa celsis cornibus,

Hircumque clauso liquit haerentem vado.

FAB.

FAB. IX.

DE VITIIS HOMINUM. *12*

Peras imposuit Iupiter nobis duas: *Ranger*
 Propriis repletam vitiis post tergum dedit,
 Alienis ante pectus suspendit gravem.

Hac re videre nostra mala non possumus:
 Alii simul delinquant, censores fumus. 5

FAB. X.

FUR ARAM COMPILANS. *u.*

Lucernam fur accendit ex ara Iovis,
 Ipsumque compilavit ad lumen suum.
 Onustus sacrilegio cum discederet,
 Repente vocem sancta misit religio:
 Malorum quamvis ista fuerint munera, 5
 Mihi que invisa, ut non offendar furripi;
 Tamen, sceleste, spiritu culpam lues,
 Olim cum adscriptus venerit poenae dies.
 Sed, ne ignis noster facinori prae luceat,
 Per quem verendos excolit pietas deos, 10
 Veto esse tale luminis commercium.

Ita hodie, nec lucernam de flamma deum,
 Nec de lucerna, fas est, accendi sacrum.

Quot res contineat hoc argumentum utiles,
 Non explicabit alius, quam qui reperit. 15
 Significat primo, saepe, quos ipse alueris,
 Tibi inveniri maxime contrarios:

D 4

Secundo

Secundo ostendit, scelera non ira deum,
 Fatorum dicto sed puniri tempore:
 Novissime interdicit, ne cum malefico
 Usus bonus confociet ullius rei.

20

13

FAB. XI.

MALAS ESSE DIVITIAS.

Opes invisae merito sunt forti viro,
Seld Quia dives arca veram laudem intercipit.
Kast Coelo receptus propter virtutem Hercules,
 Cum gratulantes persalutasset deos,
 Veniente Pluto, qui Fortunae est filius,
 Avertit oculos. Causam quaesivit pater:
 Odi, inquit, illum, quia malis amicus est,
 Simulque obiecto cuncta corrumpit lucro.

5

FAB. XII.

* LEO REGNANS.

Utilius homini nihil est, quam recte loqui:
 Probanda cunctis est quidem sententia,
 Sed ad perniciem solet agi sinceritas.
 Cum se ferarum regem fecisset leo,
 Et aequitatis vellet famam consequi,
 A pristina deflexit consuetudine,
 Atque inter illas tenui contentus cibo,
 Sancta incorrupta iura reddebat fide.
 Postquam labare coepit poenitentia — —

5

Reliqua desunt.

Con-

Continuatio P. Burmanni.

Naturam cum mutare non posset suam: 10 †
Seducit aliquas in secretum, ut falleret.
Et, an foeteret os sibi, cum quaereret,
Quae dixerant putere, et quae negaverant,
Laniabat omnes, et satiatur sanguine.
Cum multis faceret hoc, et simium vocat 15
Ad se, rogatque, an os haberet putidum,
Hic cinnamomo olere dixit suavius
Et thure, flagrant quo deorum altaria.
Erubuit laudes, nec nocere sustinet
Rex: sed pudore salvo ut laederet, dolos 20
Quaesivit, et, languorem simulans, advocat
Medicos, tentatis qui venarum pulsibus
Negant se morbum posse deprehendere.
Sed suadent, natum ex consueto fastidium
Cibo iam suaviore tolleret dape. 25
Hic ille: Nullam sic carnem desidero,
Ac simii, non ante gustatum mihi;
Datam sed fallere prohibet pudor fidem.
Medici, quodcumque facere, rex, libet, tibi
Licet, respondent, ceteris ut regibus; 30
Et pro dolore, fas est, nos mori tuo,
Non vita tantum. Adducitur mox simius,
Qui, quanta poena didicit, ad regem loqui,
Et quam tacere sit tormentum maximum.

FAB. XIII.

* * *

- + Affictione veretri linguam mulieris,
Affinitatem traxit inde obscoenitas.

FAB. XIV.

PROMETHEUS.

- + Rogavit alter, tribadas et molles mares
Quae ratio procreasset: exposuit fenex.
Idem Prometheus, auctor vulgi fictilis,
Qui, simul offendit ad fortunam, frangitur,
Naturae partes, veste quas celat pudor, 5
Cum separatim toto finxisset die,
Aptare mox ut posset corporibus suis,
Ad coenam est invitatus subito a Libero.
Ubi irrigatus multo venas nectare,
Sero domum est reversus titubanti pede. 10
Tum semisomno corde, et errore ebrio,
Applicuit virginale generi masculino,
Et masculina membra applicuit feminis.
Ita nunc libido pravo fruitur gaudio.

FAB. XV.

CAPELLAE ET HIRCI.

- Barbam capellae cum impetrassent ab Iove,
Hirci moerentes indignari coeperant,
Quod dignitatem feminae aequassent suam.
Sinite, inquit, illas gloria vana frui,
Et usurpare vestri ornatum muneris, 5

Pares

Pares dum non sint vestrae fortitudini.

Hoc argumentum monet, ut sustineas tibi
Habitum esse similes, qui sunt virtute impares.

FAB. XVI.

GUBERNATOR ET NAUTAE.

Cum de fortunis quidam quereretur suis,
Aescopus finxit consolandi gratia.

Vexata saevis navis tempestatibus,
Inter vectorum lacrimas, et mortis metum,
Faciem ad ferenam subito mutato die, 5
Ferri secundis tuta coepit flatibus,
Nimisque nautas hilaritate extollere.
Factus periculo tum gubernator sophus:
Parce gaudere oportet, et sensim queri,
Totam quia vitam miscet dolor, et gaudium. 10

FAB. XVII.

CANUM LEGATI AD JOVEM. †

Canes legatos olim misere ad Jovem,
Melioris vitae tempus oratum suae,
Ut sese abriperet hominum contumeliis:
Furfuribus sibi conspersum quod panem darent,
Fimoque turpi maximam explerent famem. 5
Profecti sunt legati non celeri pede,
Dum naribus scrutantur escam in stercore.
Citati non respondent. Vix tandem invenit
Eos Mercurius, et turbatos attrahit.
Tum vero, vultum magni ut viderunt Jovis, 10
Totam

Totam timentes concacarunt regiam.
 Propulsi vero fustibus, vadunt foras:
 Vetat dimitti magnus illos Iupiter.
 Mirati, sibi legatos non revertier,
 Turpe aestimantes aliquid commissum a suis, 15
 Post aliquod tempus alios adscribi iubent.
 Rumor legatos superiores prodidit.
 Timentes, rursus aliquid ne simile accidat,
 Odore canibus anum, sed multo, replent:
 Mandata dant, legati mittuntur, statim 20
 Adeunt. Rogantes aditum, continuo impe-
 trant.

Confedit genitor tum deorum maximus,
 Quassatque fulmen, tremere coepere omnia.
 Canes confusi, subitus quod fuerat fragor,
 Repente odorem mixtum cum merdis cacant. 25
 Reclamant omnes, vindicandam iniuriam.
 Sic est locutus ante poenam Iupiter:
 Non est legatos regis non dimittere,
 Nec est difficile, poenas culpa imponere,
 Sed hoc feretis pro iudicio praemium: 30
 Non veto dimitti, verum cruciari fame,
 Ne ventrem continere non possint suum.
 Illi autem, qui miserunt vos tam futiles,
 Nunquam carebunt hominis contumelia.
 Ita nunc legatos exspectant et posteri: 35
 Novumque venire qui videt, culum olfacit.

FAB. XVIII.

HOMO ET COLUBRA.

Qui fert malis auxilium, post tempus dolet.
 Gelu rigentem quidam colubram sustulit,
 Sinuque fovit, contra se ipse misericors.
 Namque ut resecta est, necuit hominem pro-
 tinus.

Hanc alia cum rogaret causam facinoris, 5
 Respondit: Ne quis discat prodesse improbis.

FAB. XIX.

VULPIS ET DRACO.

Vulpis cubile fodiens, dum terram eruit,
 Agitque plures altius cuniculos,
 Pervenit ad draconis speluncam intimam,
 Custodiebat qui thesauros abditos.
 Hunc simul aspexit: Oro, ut imprudentiae 5
 Des primum veniam; deinde, si pulchre vides,
 Quam non conveniens aurum fit vitae meae,
 Respondeas clementer, quem fructum capis
 Hoc ex labore, quodve tantum est praemium,
 Ut careas somno, et aevum in tenebris exi-
 gas? 10

Nullum, inquit ille: verum hoc a summo mihi
 Iove attributum est. Ergo nec sumis tibi,
 Nec ulli donas quicquam? Sic fati placet.
 Nolo irascaris, libere si dixerō:
 Diis est iratis natus, qui est similis tibi. 15

Abi-

Abiturus illuc, quo priores abierunt,
 Quid mente caeca miserum torques spiritum?
 Tibi dico, avare, gaudium heredis tui,
 Qui ture superos, ipsum te fraudas cibo:
 Qui tristis audis musicum citharae sonum, 20
 Quem tibi arum macerat iocunditas,
 Obsoniorum pretia cui gemitum exprimunt:
 Qui, dum quadrantes aggeras patrimonio,
 Coelum fatigas fordido periurio:
 Qui circumcidis omnem impensam funeri, 25
 Libitina ne quid de tuo faciat lucrum.

FAB. XX.

PHAEDRUS.

14. Quid iudicare cogitet livor modo,
 Licet dissimulet, pulchre tamen intelligo;
 Quidquid putabit esse dignum memoriae,
 Aesopi dicet: si quid minus arriserit,
 A me contendet fictum quovis pignore. 5
 Quem volo refelli iam nunc responso meo:
 Sive hoc ineptum, sive laudandum est opus,
 Invenit ille, nostra perfecit manus.
 Sed exequamur coeptum propositi ordinem.

FAB. XXI.

NAUFRAGIUM SIMONIDIS.

Homo doctus in se semper divitias habet.
 Simonides, qui scripsit egregium melos,

Quo-

Quo paupertatem sustineret facilius,
 Circuire coepit urbes Asiae nobiles,
 Mercede accepta laudem victorum canens. 15
 Hoc genere quaestus postquam locuples factus
 est,

Venire in patriam voluit cursu pelagio
 (Erat autem natus, ut aiunt, in Cea insula.)

Ascendit navem, quam tempestas horrida
 Simul et vetustas medio dissolvit mari. *trib. d. imp. 20* 10

Hi zonas, illi res pretiosas colligunt:
 Subsidium vitae. Quidam curiosior,
 Simonide, tu ex opibus nil sumis tuis?
 Mecum, inquit, mea sunt cuncta. Tunc pauci
 enatant,

Quia plures onere degravati perierunt. 15
 Praedones adsunt, rapiunt quod quisque ex-
 tulit,

Nudos relinquunt. Forte Clazomenae prope
 Antiqua fuit urbs, quam petierunt naufragi.

Hic literarum quidam studio deditus,
 Simonidis qui saepe versus legerat, 20

Eratque absentis admirator maximus,
 Sermone ab ipso cognitum cupidissime
 Ad se recepit, veste, numis, familia
 Hominem exornavit. Ceteri tabulam suam
 Portant, rogantes victum. Quos casu obvios 25
 Simonides ut vidit: Dixi, inquit, mea
 Mecum esse cuncta; vos quod rapuistis, perit.

FAB.

FAB. XXII.

MONS PARTURIENS.

Mons parturibat, gemitus immanes ciens,
 Eratque in terris maxima expectatio.
 At ille murem peperit. Hoc scriptum est tibi,
 Qui magna cum minaris, extricas nihil.

FAB. XXIII.

FORMICA ET MUSCA.

Formica et musca contendebant acriter,
 Quae pluris esset. Musca sic coepit prior:
 Conferre nostris tu potes te laudibus?
 Ubi immolatur, exta praegusto deum,
 Moror inter aras, templa perlustro omnia. 5
 In capite regis sedeo, cum visum est mihi,
 Et matronarum casta delibo oscula;
 Laboro nihil, atque optimis rebus fruor.
 Quid horum simile tibi contingit, rustica?
 Est gloriosus sane convictus deum, 10
 Sed illi, qui invitatur, non qui invisus est.
 Reges commemoras, et matronarum oscula:
 Ego granum in hiemem cum studiose congerio,
 Te circa murum pasci video stercore.
 Aras frequentas: nempe abigeris, quo venis 15
 Nihil laboras, ideo, cum opus est, nihil ha-
 bes.
 Superba iactas, tegere quod debet pudor.
 Aestate me lacescis; cum bruma est, files.

Mori

Mori contractam cum te cogunt frigora,
 Me copiosa recepit incolumem domus. 29
 Satis profecto retudi superbiam.

Fabella talis hominum discernit notas
 Eorum, qui se falsis ornant laudibus,
 Et quorum virtus exhibet solidum decus.

FAB. XXIV.

SIMONIDES A DIIS SERVATUS.

Quantum valerent inter homines literae,
 Dixi superius: quantum nunc illis honos
 A superis fit tributus, tradam memoriae.
 Simonides idem ille, de quo retuli,
 Victori laudem cuidam pyctae ut scriberet, 5
 Certo conduxit pretio: secretum petit.
 Exigua cum frenaret materia impetum,
 Usus poetae, ut moris est, licentia,
 Atque interposuit gemina Ladae fidera,
 Auctoritatem similis referens gloriae. 10
 Opus approbavit, sed mercedis tertiam
 Accepit partem. Cum reliquum posceret,
 Illi, inquit, reddent, quorum sunt laudis duae.
 Verum, ut ne irate demissum te sentiam,
 Ad coenam mihi promitte, cognatos volo 15
 Hodie invitare, quorum es in numero mihi.
 Fraudatus quamvis, et dolens iniuria,
 Ne male dimissus gratiam corrumperet,
 Promisit. Rediit hora dicta, recubuit.

Phaedrus.

E

Splend-

Splendebat hilare poculis convivium; 20
 Magno apparatu laeta resonabat domus:
 Duo cum repente iuvenes, sparsi pulvere,
 Sudore multo diffluentes, corpore
 Humanam supra formam, cuidam servulo
 Mandant, ut ad se provocet Simonidem, 25
 Illius interesse, ne faciat moram.
 Homo perturbatus excitat Simonidem.
 Unum promorat vix pedem triclinio,
 Ruina camerae subito oppressit ceteros,
 Nec ulli iuvenes sunt reperti ad ianuam. 30
 Ut est vulgatus ordo narratae rei,
 Omnes scierunt, numinum praesentiam
 Vati dedisse vitam mercedis loco.

Stygar H. EPILOGUS.

Adhuc supersunt multa, quae possim, loqui
 Et copiosa abundat rerum varietas:
 Sed temperatae suaves sunt argutiae,
 Immodicae offendunt. Quare, vir sanctissime,
 Particulo, chartis nomen victurum meis, 5
 Latinis dum manebit pretium literis,
 Si non ingenium, certe brevitatem approba,
 Quae commendari tanto debet iustius,
 Quando poetae sunt molesti validius.

PHAEDRI
LIBER QUINTUS.

Milliaribus PROLOGUS.

Aefopi nomen sicubi interposuero,
Cui reddidi iam pridem, quicquid debui,
Auctoritatis esse scito gratia:
Ut quidam artifices nostro faciunt saeculo,
Qui pretium operibus maius inveniunt, novo 5
Si marmori adscripserunt Praxitelen suo,
Detrito. Mirum, ni animos fabulae excitent
Adeo fucatae. Plus vetustis nam favet
Invidia mordax, quam bonis praesentibus.
Sed iam ad fabellam talis exempli feror. 10

FAB. I. 14

DEMETRIUS ET MENANDER.

Demetrius, qui dictus est Phalereus,
Athenas occupavit imperio improbo.
Ut mos est vulgi, passim et certatim ruunt:
FELICITER subclamant. Ipsi principes
Illam osculantur, qua sunt oppressi, manum, 5
Tacite gementes tristem fortunae vicem.
Quin etiam resides, et sequentes otium,
Ne defuisse noceat, repunt ultimi.
In queis Menander, nobilis comoediis,

E 2

Quas

Quas, ipsum ignorans, legerat Demetrius, 10

Lenit Et admiratus fuerat ingenium viri,
Unguento delibutus, vestitu affluens,
Veniebat gressu delicato, et languido.

Hunc ubi tyrannus vidit extremo agmine,

Quinam cinaedus ille in conspectu meo 15

Audet venire? responderunt proximi:

Hic est Menander scriptor. Mutatus statim.

Wollust etc.
FAB. II.

15 VIATORES ET LATRO.

[Duo cum incidissent in latronem milites,

Unus profugit; alter autem restitit,]

Et vindicavit sese forti dextera.

Latrone occiso, timidus accurrit comes,

Stringitque gladium, dein reiecta penula, *Oper*

Cedo, inquit, illum, iam curabo sentiat, *Quo*

Quos attentarit. Tunc qui depugnaverat: 5

Vellem, istis verbis saltem adiuvisse modo,

Constantior fuisset, vera existimans. *ante*

Nunc conde ferrum, et linguam pariter futilem,

Ut possis alios ignorantes fallere.

Ego, qui sum expertus, quantis fugias viri-
bus, 10

Scio, quam virtuti non sit credendum tuae.

Illi assignari debet haec narratio,

Qui re secunda fortis est, dubia fugax.

FAB.

FAB. III.

CALVUS ET MUSCA.

Calvi momordit musca nudatum caput:
 Quam opprimere captans, alapam sibi duxit
 gravem.

Tunc illa irridens: punctum volucris parvulae
 Voluisti morte ulcisci; quid facies tibi,
 Iniuriae qui addideris contumeliam? 5

Respondit: mecum facile redeo in gratiam,
 Quia non fuisse mentem laedendi scio;
 Sed te, contemti generis animal improbum,
 Quae delectaris bibere humanum sanguinem,
 Optem necare, vel maiore incommodo. 10

Hoc argumentum, veniam iam dari, docet,
 Qui casu peccat: at qui consilio est nocens,
 Illum esse quavis poena dignum iudico.

FAB. IV.

HOMO ET ASINUS.

Quidam immolasset verrem cum sancto Her-
 culi,

Cui pro salute votum debebat sua,
 Afello iussit reliquias poni hordei.
 Quas aspernatus ille, sic locutus est:
 Tuum libenter prorsus appeterem cibum, 5
 Nisi qui nutritus illo est, iugulatus foret.

Huius respectu fabulae deterritus
 Periculosum semper vitavi lucrum.

E 3

Sed

Sed dicis: qui rapuere divitias, habent.
Numeremus, agedum, qui deprehenſi perierint: 10

Maiorem turbam punitorum reperies.
Paucis temeritas eſt bono, multis malo.

16. FAB. V.

SCURRA ET RUSTICUS.

Pravo favore labi mortales ſolent,
Et, pro iudicio dum ſtant erroris ſui,
Ad poenitendum rebus manifeſtis agi.
Facturus ludos quidam dives nobiles,
Propoſito cunctos invitavit praemio, 5
Quam quiſque poſſet, ut novitatem oſtenderet.
Venere artifices laudis ad certamina.
Quos inter ſcurra, notus urbano ſale,
Habere dixit ſe genus ſpectaculi,
Quod in theatro nunquam prolatum foret. 10
Diſperſus rumor civitatem concitat:
Paullo ante vacua turbam deficient loca.
In ſcena vero poſtquam ſolus conſtitit,
Sine apparatu, nullis adiutoribus,
Silentium ipſa fecit exſpectatio. 15
Ille in ſinum repente dimiſit caput,
Et ſic porcelli vocem eſt imitatus ſua,
Verum ut ſubeſſe pallio contenderent,
Et excuſi iuberent. Quo facto, ſimul
Nihil eſt repertum, multis onerant laudibus, 20
Hominemque plauſu proſequuntur maxime.
Hoc

Hoc vidit fieri rusticus. Non mehercule
 Me vincet, inquit: et statim professus est,
 Idem facturum melius se postridie.
 Fit turba maior. Iam favor mentes tenet, 25
 Et derisuri, non spectaturi, sedent.
 Uterque prodit. Scurra degrunnit prior,
 Movetque plausus, et clamores suscitatur.
 Tunc simulans sese vestimentis rusticus
 Porcellum obtegere, (quod faciebat scilicet, 30
 Sed, in priore quia nil compererant, latens)
 Pervellit aurem vero, quem celaverat,
 Et cum dolore vocem naturae exprimit.
 Acclamat populus, scurram multo similis
 Imitatum, et cogit rusticum trudi foras. 35
 At ille profert ipsum porcellum e sinu,
 Turpemque aperto pignore errorem probans,
 En, hic declarat, quales sitis iudices.

FAB. VI.

DUO CALVI.

Invenit calvus forte in trivio pectinem:
 Accessit alter, aequae defectus pilis,
 Eia, inquit, in commune, quodcumque est
 lucri.
 Ostendit ille praedam, et adiecit simul:
 Superum voluntas favit; sed, fato invido, 5
 Carbonem, ut aiunt, pro thesauro invenimus.
 Quem spes delusit, huic querela convenit.

E 4

FAB.

FAB. VII.

PRINCEPS TIBICEN.

Ubi vanus animus, aura captus frivola,
 Arripuit insolentem sibi fiduciam,
 Facile ad derisum stulta levitas ducitur.

Princeps tibicen notior paullo fuit,
 Operam Bathyllo solitus in scena dare. 5
 Is forte ludis (non satis memini quibus)
 Dum pegma rapitur, concidit casu gravi
 Nec opinans, et sinistram fregit tibiam,
 Duas cum dextras maluisset perdere.

Inter manus sublatus, et multum gemens 10
 Domum refertur. Aliquot menses transeunt,
 Ad sanitatem dum venit curatio
 Ut spectatorum mos est, et lepidum genus,
 Desiderari coepit, cuius flatibus
 Solebat excitari saltantis vigor. 15

Erat facturus ludos quidam nobiles,
 Et incipiebat Princeps ingredier. Eum
 Adducit pretio, precibus, ut tantummodo
 Ipso ludorum ostenderet sese die.
 Qui simul advenit, rumor de tibicine 20
 Fremit in teatro: quidam affirmant mortuum,
 Quidam in conspectum proditurum sine mora.
 Aulaeo misso, devolutis tonitribus,
 Dii sunt locuti more translaticio.
 Chorus reducto tunc, et notum canticum 25
 Imposuit, cuius haec fuit sententia:

Lae-

Laetare incolumis, Roma, salvo principe.
 In plausus confurrectum est. Iactant basia.
 Tibicen gratulari fautores putat.
 Equester ordo stultum errorem intelligit, 30
 Magnoque risu canticum repeti iubet.
 Iteratur illud. Homo meus se in pulpito
 Totum prosternit: plaudit illudens eques:
 Rogare populus hunc coronam existimat.
 Ut vero cuneis notuit res omnibus, 35
 Princeps, ligato crure nivea fascia,
 Niveis tunicis, niveis etiam calceis,
 Superbiens honore divinae domus,
 Ab universis capite est protrusus foras.

FAB. VIII.

OCCASIO DEPICTA.

Curfu voluceri, pendens in novacula,
 Calvus, comosa fronte, nudo corpore,
 Quem si occuparis, teneas; elapsum semel
 Non ipse possit Iupiter reprehendere;
 Occasionem rerum significat brevem. 5
 Effectus impediret ne segnis mora,
 Finxere antiqui talem effigiem temporis.

FAB. XI.

TAURUS ET VITULUS.

Angusto in aditu taurus luctans cornibus,
 Cum vix intrare posset ad praesepia,
 Monstrabat vitulus, quo se pacto plecteret.
 E 5 Tace,

Tace, inquit, ante hoc novi, quam tu natus es.
 Qui doctiorem emendat, sibi dici putet. 5

FAB. X.

VENATOR ET CANIS.

Adversus omnes fortis veloces feras
 Canis, cum domino semper fecisset satis,
 Languere coepit annis ingravantibus
 Aliquando obiectus hispidi pugnae suis,
 Arripuit aurem: sed cariosis dentibus 5
 Praedam dimisit. Hic tum venator dolens
 Canem obiurgabat. Cui latrans contra senex:
 Non te destituit animus, sed vires meae.
 Quod fuimus laudas; iam damnas, quod non
 fumus.
 Hoc cur, Philete, scripserim, pulchre vi-
 des. 10

M. D. 1710

APPEN-

APPENDIX
FABULARUM
A

MARQUARDO GUDIO
ex Manuscripto Divionensi
descriptarum.

FAB. I. ¹⁷

MILUUS AEGROTANS.

Multos cum menses aegrotasset miluus,
Nec iam videret esse vitae spem suae;
Matrem rogabat, sancta circumiret loca,
Et pro salute vota faceret maxima.
Faciam, inquit, fili, sed, opem ne non im-
petrem, ⁵
Vehementer vereor; tu qui delubra omnia
Vastando, cuncta polluisti altaria,
Sacrificiis nullis parcens, nunc quid vis rogem?

¹⁸ FAB. II.

LEPORES VITAE PERTAESI.

Qui sustinere non potest suum malum,
Alios inspiciat, et discat tolerantiam.

Ali-

Aliquando in silvis strepitu magno conciti
 Lepores clamant, se propter assiduos metus
 Finire velle vitam. Sic quendam ad lacum 5
 Venerunt, miseri quo se praecipites darent.
 Adventu quorum postquam ranae territae
 Virides in algas misere fugientes ruunt:
Neur- Hie, inquit unus, sunt et alii, quos timor
Grom- Vexat malorum. Ferte vitam, ut ceteri. 10

FAB. III.

VULPIS ET IUPITER.

Naturam turpem nulla fortuna obtegit.
 Humanam in speciem cum vertisset Iupiter
 Vulpem, regali pellex ut fedit throno,
 Scarabeum vidit prorepentem ex angulo,
 Notamque ad praedam celeri profiluit gradu. 5
 Superi risere, magnus erubuit pater,
 Repudiatam turpemque pellicem expulit;
 His profectus: vive, quo dignares, modo,
 Quae nostris uti meritis digne non potes.

FAB. IV.

LEO ET MUS. *19*

Ne quis minores laedat, fabula haec monet.
 Leone in silva dormiente, rustici
 Luxuriabant mures, et unus ex iis
 Super cubantem casu quodam transit.
 Expergefactus miserum leo celeri impetu 5
 Arripuit; ille veniam sibi dari rogat,
 Crimen

Crimen supplex fatetur, peccatum imprudentiae.
 Hoc rex ulcisci gloriosum non putans,
 Ignovit et dimisit. Post paucos dies
 Leo, dum vagatur noctu, in foveam decedit. *IO Fall*
 Captum ut se agnovit laqueis, voce maxima *grabe*
 Rugire coepit; cuius immanem ad sonum
 Mus subito accurrens: non est, quod timeas, ait,
 Beneficio magno gratiam reddam parem.
 Mox omnes artus, artuum et ligamina *cleris, lra*
 Lustrare coepit, cognitosque dentibus *Landesbibl.*
 Nervos rodendo laxat ingenia artuum.
 Sic captum mus leonem silvis reddidit.

FAB. V.

HOMO ET ARBORES.

Pereunt, suis auxilium qui dant hostibus.
 Facta bipenni quidam ab arboribus petit,
 Manubrium ut darent e ligno, quod foret
 Firmum: iusserunt omnes oleastrum dari.
 Accepit munus, aptans et manubrium *5*
 Coepit securi magna excidere robora.
 Dumque eligebat, quae vellet, sic fraxino
 Dixisse fertur quercus: merito caedimur.

FAB. VI.

MUS ET RANA.

Mus, quo transire posset flumen facilius,
 Auxilium ranae petit. Haec muris alligat
 Lino priorem crus ad posterius pedem.

Annem

Annem natantes vix medium devenerant,
 Cum rana, subito fundum fluminis petens, 5
 Se mergit, muri ut vitam eriperet perfide.
 Qui dum, ne mergeretur, tendit validius;
 Praedam conspexit miluus propter volans,
 Muremque fluctuantem rapuit unguibus,
 Simulque ranam colligatam sustulit. 10
 Sic saepe intereunt, aliis meditantes necem.

FAB. VII.

GALLI DUO ET ACCIPITER.

Gallus cum gallo saepe pugnam conferens,
 Accipitrem victus iudicem litis petit.
 Hic, ambo si venirent, mente concipit
 Spem devorandi, qui exhiberet se prior.
 Mox cum venisse, causam ut orarent suam, 5
 Vidit,prehendit illum, qui primus forum
 Deduxit ad suum litem. Ille clamat,
 Ne plectar ego, sed ille, qui fugam petit.
 Cui ales, hodie ne te credas unguibus
 Posse eripi meis; quos alteri dolos 10
 Tendebas, aequum te nunc est ipsum pati.
 Qui saepe tractat aliorum secum necem,
 Ignorat, triste quid sibi fatum paret.

FAB. VIII.

COCHLEA ET SIMIUS.

Amore tacta speculi inventi cochlea,
 Fulgentis orbem scandens, coepit lingere, 11
 Nil

Nil illi melius contulisse se putans,
 Quam si splendorem commacularet fordibus.
 Ut inquinatum vidit speculam simius, 5
 Qui se calcari talibus permiserit,
 Meretur, inquit, tale dedecus pati.

Haec illis est fabella scripta feminis,
 Ineptis quae se iungunt et stultis viris.

FAB. IX.

MUS URBANUS ET RUSTICUS.

Hospitio quondam mus urbanus rustici
 Exceptus, vili glande coenat in cavo.
 Induxit precibus post, ut urbem rusticus
 Cellamque intraret plenam rebus optimis,
 In qua dum variis perfruuntur reliquiis, 5
 Impulso venit ostio cellarius.

Quo mures diffugiunt strepitu perterriti,
 Et notis facile urbanus se condit cavis;
 At miser, ignota trepidans rusticus domo,
 Timensque mortem, per parietes cursitat. 10

Ut, quae volebat, sustulit cellarius,
 Clausitque limen, iterum urbanus rusticum
 Hortatur; ille perturbatis sensibus
 Vix, inquit, possum capere prae metu cibum.
 Putasne, veniet ille? Quid tantum times, 15
 Urbanus inquit? age, fruamur ferculis,
 Quae frustra rure quaeras. Contra rusticus:
 Tu, qui timere nescis, fruire his omnibus;
 At me securum pascat glans et liberum.

In

In paupertate tutum praestat vivere,
 Quam divitiarum carpi sollicitudine. 20

FAB. X.

ASINUS DOMINO BLANDIENS.

Blandiri domino asellus ut vidit suo
 Canem, et de mensa faturari quotidie,
 Et frustra largiter iactari a familia,
 Sic est locutus: si canem immundissimum
 In tantum dominus et familia diliget, 5
 Quid me futurum, si par illi fecero
 Officium; multo qui sum melior hoc cane,
 Rebusque pluribus utilis et laudabilis?
 Alor qui sanctae fontibus puris aquae,
 Ciboque numquam soleo pasci fordido. 10
 Sum sane catulo dignior vita frui
 Beatiore, honorem et summum consequi.
 Asellus haec dum secum, stabulum conspicit
 Intrare dominum: quare accurrens ocius,
 Rudensque profilit, et humeris ambos pedes 15
 Imponit, osque lingua coepit lambere,
 Vestemque foedis scindens unguis, gravi
 Herum fatigat, stulte blandus, pondere.
 Clamore domini concitatur familia,
 Fustesque et saxa passim arripiens obvia, 20
 Rudentem mulctat; et mox membris debilem
 Fractisque coxis, domini lapsam a corpore,
 Semianimum tandem deiicit ad praesepia.
 Fabella, ineptus ne se invitis ingerat,
 Melioris aut affectet officium, docet.

FAB.

FAB. XI.

GRUS, CORNIX ET RUSTICUS.

Foedus iuratae grus et cornix iunxerant,
 Cornicem grus ab avibus ut defenderet;
 Cornix futura, ut grus caveret, diceret.
 Hinc cum frequenter ad cuiusdam rustici
 Agrum volarent, atque evellerent fata 5
 Radicitus; agri dominus vidit, et dolens,
 Saxum da, clamat, quo feriam gruem, puer.
 Cornix, ut audit, illico monet gruem,
 Sibi quae cavit. Alia dein die audiens
 Cornix petentem saxum: rursus commonet 10
 Gruem, ut vitaret sedulo periculum.
 Avem divinam suspicatus rusticus,
 Audire iussa; puero, si, inquit, dixero,
 Offam da, tu mihi clam lapidem porrige.
 Grus venit, ille puerum offam iubet dare; 15
 At ille lapidem, quo ferit gruem, dedit,
 Et crura fregit. Vulneratus grus ait:
 Divina cornix, ubi nunc auspicia tua?
 Cur non monere focium, ut deieraveras,
 Properasti, tale ne mihi veniret malum? 20
 Respondit illa, non meretur ars mea
 Cui pari, sed dolosa sunt bilinguium
 Consilia, qui aliud dicunt, atque aliud agunt.
 Promissis ducunt qui imperitos subdolis,
 Mox fictis causis haud desistunt ludere. 25

Phaedrus.

F

FAB.

FAB. XII.

AVES ET HIRUNDO.

Aves in unum cum devenissent locum,
 Viderunt hominem seminantem linum agro.
 Quod ut pro nihilo habere hirundo intelligit,
 Sic convocatas allocuta traditur:
 Hinc nobis instat omnibus periculum,
 Si semen ad maturitatem venerit.
 Aves riseré. Germinavit ut vero seges,
 Hirundo rursus, instat pernicios, ait:
 Adeste, germen eruamus noxium,
 Ne, si mox crescat, inde fiant retia,
 Et nos possimus artibus humanis capi.
 Ridere pergunt verba aves hirundinis.
 Consilium et spernunt stulte prudentissimum.
 At illa cauta ad hominem se mox contulit,
 Ut tuta tignis nidum suspendat suum,
 Sed, quae salubre monitum aves despexerant,
 De lino factis captae pereunt retibus.

FAB. XIII.

PERDIX ET VULPIS.

Refedit alta quondam perdix arbore,
 Advenit vulpis. Deinde sic coepit loqui:
 O quanta vultus species est, perdix, tui!
 Coralla rostrum, crura vincunt purpuræ
 Fulgorem. At si dormires, quanto pulcrior
 Effes. Ut stulta clausit oculos, illico
 Rapit credentem vulpis. Illa fletibus

Hæc

Haec mixta gravibus verba supplex edidit:
 Per o iuarum, vulpis, artium decus,
 Ut ante, quaeso, nomen proferas meum, 10
 Sic devorabis. Vulpis, ubi voluit loqui,
 Aperuit os: at perdix evasit necem.
 Decepta vulpis, quid opus erat loqui mihi?
 Respondit perdix et dormire quid mihi
 Erat necesse, somnus cui non venerat? 15
 Haec illis, qui loquuntur, ubi nil est opus,
 Et qui, vigilare cum necesse, dormiunt.

FAB. XIV.

ASELLUS, BOS ET VOLUCRES.

Asellus et bos uno sociati iugo
 Plaustrum trahebant: bos, dum tendit validius,
 Confregit cornu. Asellus nil levaminis
 Sentire iurat se a consorte debili.
 Laborem intendens, cornu rumpit alterum 5
 Terraeque tandem bos procumbit mortuus.
 Asinum bubulcus carne mox onerat bovis,
 Qui plagas inter mille ruptus concidit,
 Et exspiravit, media collapsus via.
 Ad praedam volucres convolantes inquirunt: 10
 Si te precanti mitem exhibuisses bovi,
 Non immaturo pasceres nos funere.

FAB. XV.

LEO ET PASTOR.

Errans in silva spinam calcavit leo,
 Mox ad pastorem cauda venit blandiens;

F 2

Ne

Ne perturberis, imploro supplex opem,
 Non praedam quaero. Ponit in gremio pedem
 Homo sublatum, et, eximens spinam, gravi 5
 Levat dolore. Redit hinc in silvas leo.
 Falso post tempus accusatus crimine
 Pastor damnatur, atque ludis proximis
 Ieiunis proiici iubetur bestiis.
 Emissae dum discursitant passim ferae, 10
 Agnovit hominem, qui medicinam fecerat,
 Leo, et sublatum rursus in gremio pedem
 Pastori ponit. Rex ut cognovit, statim
 Silvis leonem, et pastorem reddit suis.

FAB. XVI.

CULEX ET TAURUS.

Culex cum taurum provocasset viribus,
 Cuncti venerunt populi, ut pugnam cernerent.
 Culex tum, satis est, quod venisti cominus:
 Nam parvus mihi, iudicio sum magnus tuo.
 Hinc se per auras penna sustulit levi, 5
 Lusitque turbam, et tauri destituit minas.
 Quod si fuisset validae cervicis memor,
 Et taurus hostem contempsisset fordidum,
 Fuisset vana inertis gloriatio.

Amittit famam, qui se indignis comparat 10

FAB. XVII.

EQUUS ET ASINUS.

Asello sonipes phaleris occurrit tumens,
 Et lassus, multo tardius quod pondere
 Viam

Viam dedisset transeunti; vix, ait,
 Me teneo, quin te faevis calcibus exteram.
 Tacuit asellus, gemitu testatus deos.

Equus, currendo ruptus parvo in tempore,
 Ad villam mittitur. Hunc onustum stercore
 Ut vidit asinus, tali derisit ioco.

Quo, gloriose, phaleras has quondam tibi,
 Modo ad despectam qui redisti miseriam? 10

Felix ne spernat, dubiae fortis immemor,
 Humilem, cum quid futurus ipse, nesciat.

FAB. XVIII.

VOLUCRES, QUADRUPEDES ET
 VESPERTILIO.

Bellum gerebant volucres cum quadrupedibus,
 Et vincebantur versa victores vice.

At vespertilio, dubios eventus timens,
 Ad illos semper, quos superasse viderat,
 Se conferebat. In pacem cum pristinam 5

Redissent, fraus utrique generi apparuit.

Damnatus ergo tam pudendo crimine,

Lucem refugiens, atris posthac condidit

Se tenebris, solis noctibus semper volans.

Qui se duabus venditabit partibus,

Utrisque ingratus vitam deget turpiter.

FAB. XIX.

LUSCINIUS ACCIPITER ET
AUCEPS.

Accipiter in lusciniæ nido dum sedet,
 Aurito infidians, illic pullos invenit;
 Mater periclo mota prolis, advolat,
 Supplexque pullis ut parcat suis, rogat.
 Accipiter, quod vis, inquit, faciam, si bona 5
 Cantabis voce carmen modulatum mihi.
 At illa, quamvis excideret animus, tamen
 Metu parebat, et coacta cantitat
 Luctuque plena Prædâ qui captaverat
 Accipiter, inquit, non tu cantasti bene, 10
 Et unam ex pullis apprehendit unguibus,
 Coepitque devorare. Ex diverso venit
 Auceps, et calamo clam crescente, perfidam
 Visco contigit, atque in terram detrahit.
 Quicumque fraudes alii tendit subdolas, 15
 Timere debet, ne ipse capiatur dolo.

FAB. XX.

LUPUS VULPIS ET PASTOR.

Lupus per tempus maximam congesserat
 Prædâ in cubile, haberet ut cibaria,
 Queis plures posset menses otio frui.
 Vulpes ut novit, ad cubile abit lupi,
 Et voce tremula, an recte frater omnia? 5
 Quod te non vidi silvis venantem tuis,
 Tristem per omnes exegi vitam dies.

Lupus,

Lupus, livorem postquam agnovit aemulae,
 Non tu sollicita huc causa venisti mea,
 Sed partem ut captes. Fraude quid petas, scio. 10
 Irata vulpis ad ovium pastorem abit,
 Agesne, pastor, inquit, gratias mihi,
 Inimicum si tradidero hodie gregis tui,
 Ut numquam sis sollicitus. Pastor, serviam
 Tibi, inquit, tribuam et, quidquid volueris,
 lubens. 15

Cubile monstrat illa pastori lupi;
 Qui clausum protinus peremit lancea,
 Et gaudens de alieno saturavit aemulam.
 Ut vero vulpis in venantes incidit
 Deprehensa, canibus et laniata, sic ait: 20
 Dedi vix alteri malum, et iam punior.
 Timere debet, quisquis alii sustinet
 Nocere, peius ipsi ne eveniat malum.

FAB. XXI.

OVES ET LUPI.

Oves lupique cum certassent proelio,
 Illae vicerunt, tutae praesidio canum.
 Lupi legatos mittunt, et fictam petunt
 Hac lege pacem, ut dederent oves canes,
 Et obsides luporum catulos reciperent. 5
 Oves, aeternam sic sperantes gratiam
 Iniri, faciunt, quod poposcerunt lupi.
 Post paullo cum coepissent ululare catuli,
 Lupi, necari causantes natos suos,

F 4

Pacem-

Pacemque ruptam ab ovibus, undique im-
petu 10

Invadunt facto nudas defensoribus:

Fidem quae stultae quod habuerant hostibus,

Consilium fera damnant poenitentia.

Praesidium, quo quis olim tutus vixerat,

Si prodat aliis, frustra post desiderat. 15

FAB. XXII.

SIMIUS ET VULPIS.

Rogabat vulpem simius, caudae suae

De magnitudine aliquid ut sibi daret,

Nates velare quo posset turpissimas.

Quid enim, inquit, cauda tantae longitudinis

Prodest? quo tantum pondus per terram tra-
his? 5

Cui vulpis, esset quamvis illa longior,

Maiorque multo, mallet per terram ac lutum,

Spinasque trahere, quam partem tibi dare,

Meo ne tegmine videaris pulchrior.

Avare, te fabella haec, et locuples, monet, 10

Qui, quamvis superest, nil tamen das pauperi.

FAB. XXIII.

LUPUS, PASTOR ET VENA-
TOR.

Cum venatorem fugeret instantem lupus,

Et a pastore visus, qua parte fugeret,

Et quo se conderet loco, plenus metu

Omnes

Omnes per, oro te, bubulce, spes tuas,
 Ne prodas innocentem, cui nihil mali 5
 Fecisse me, per magnos adiuro deos.
 Noli timere, pastor inquit, alteram
 Monstrabo partem. Mox venator advolans,
 Non huc venire, pastor, vidisti lupum;
 Qua parte fugit? cui pastor, venit quidem, 10
 Sed laeva fugit, voce dixit maxima;
 At oculis clam designat partem dexteram.
 Non intellexit ille, et festinans abit.
 Lupo tunc pastor, quas habebis gratias,
 Quod te celarim? Maximas linguae tuae, 15
 Lupus, ago, dixit, at oculis fallacibus
 Aeternae caecitatem noctis imprecor.
 Qui verbis blandus, fraudem celat pectore,
 Hoc argumento se describi intelligat.

FAB. XXIV.

HOMINES DUO, FALLAX,
 VERAX, ET SIMIL.

Agentes mendax et simul verax iter,
 In simiorum forte terram venerant;
 Et turba ut vidit unus, qui se fecerat
 Regem, teneri iussit illos, sciret ut,
 De se quid homines dicerent: simul iubet 5
 Omnes adstare simios longo ordine,
 Dextra laevaue; sed sibi poni thronum,
 Ut hominum reges quondam facere viderat.
 Mox iussos homines in medium adducit, rogat,

F 5

Qua-

Qualisnam vobis esse videor, hospites? 10
 Respondit mendax, rex videris maximus.
 Quid hi, quos apparere nunc vides mihi?
 Hi comites, hi legati, et militum duces.
 Mendacio laudatus cum turba sua
 Adulatori munus imperat dari. 15
 Hic secum verax, tanta si mendacio
 Sit merces, quanto non ego, dixit, munere
 Donabor, verum si pro more dixerō.
 Hinc ad veracem simius: et qualis tibi
 Videor, et illi, quos stare ante me vides? 20
 Respondit ille: verus es tu simius,
 Et simii omnes illi, qui similes tui.
 Iratus illum dentibus rex imperat
 Lacerari et unguibus, quod vera dixerat.
 Blandum laudatur a malis mendacium, 25
 Bonis honesta fert exitium veritas.

FAB. XXV.

HOMO ET LEO.

Homo certabat cum Leone, fortior
 Quis esset, litisque huius testimonium
 Dum quaerunt, ad sepulcrum tandem venerunt,
 Elisis in quo ab homine pictum faucibus
 Leonem ostendit, argumentum virum. 5
 Leo respondit: humana hoc pictum manu.
 Videres hominem dejectum, si pingere
 Leonis scirent. Sed ego testimonium
 Dabo virtutis certius. Ad spectaculum
 Induxit

Induxit hominem; monstrans ubi bona fide 10
 Enectos a leonibus homines, ait.
 Non est colorum testimoniis opus,
 Hic exhibetur vera virtus actibus.
 Colore frustra mendaces uti docet
 Fabella, certa cum datur probatio. 15

FAB. XXVI.

CICONIA, ANSER ET ACCI-
 PITER.

Venisset notum ad stagnum cum ciconia,
 Mergentem invenit se frequenter anserem
 Sub undis; quaerit, cur hoc faceret. Ille ait,
 Haec nobis consuetudo est, et in luto
 Reperimus escam, et accipitris simul impe-
 tum 5

Venientis ad nos tuti sic evadimus,
 Sum multo accipitre fortior, ciconia
 Inquit; amicitiam si vis mecum iungere,
 Illi insultare victor poteris. Credulus
 Et protinus auxilium petens anser, simul 10
 In agrum prodit; illico supervenit
 Accipiter, et comprehensum saevis unguibus,
 Fugiente devorat anserem ciconia.
 Cui anser: qui patrono se tam debili
 Credit, peiore finiri debet nece. 15

FAB.

FAB. XXVII.

OVIS ET CORNIX.

In tergo cornix otiose confidens
 Ovis, tundeat illud rostro: cum diu
 Fecisset, inquit patiens ovis iniuriae,
 Hanc si fecisses contumeliam cani,
 Eius latratum haud ferres. At cornix ovi, 5
 Collo tam forti nunquam sedeo, nam scio
 Quos debeam laceessere, annis callida;
 Acribus amica, at importuna inermibus
 Sic me creatum di voluerunt vivere.

His, qui laceessunt innocentes infimi, IO
 Vexare fortes metuunt, scripta est fabula.

FAB. XXVIII.

FORMICA ET CICADA.

Hiemis formica grana tempore e cavo
 Trahens ficcabat, quae prudens collegerat
 Aestate. Esuriens hanc, ut aliquid sibi daret,
 Rogat cicada. Cui formica: aestate quid
 Agebas? inquit illa: non erat otium,
 Ut de futuro cogitarem tempore,
 Errabam cantans per sepes et pascua.
 Ridens formica, et grana referens, sic ait:
 Aestate quae cantasti, age, salta frigore.

Piger laboret certo semper tempore, IO
 Ne, cum nil habeat, poscens accipiat nihil.

FAB.

FAB. XXIX.
EQUUS ET ASINUS.

Equum rogabat asinus paullulum hordei:
 Libenter, ait; et si superesset largiter
 Pro dignitate nostra tribuerem tibi:
 Simul sed nostra vespere ad praesepia
 Venero, mox plenum farre facculum dabo. 5
 Asellus inquit, nunc qui rem parvam negas,
 Quid in maiore te facturum existimem?
 Qui, magna cum promittunt, parva dene-
 gant,

In dando se tenaciores indicant.

FAB. XXX.

LEO SENEX ET VULPIS.

Defectus annis languorem finxit leo.
 Aegrotum ad regem visitandum bestiae
 Plures venerunt; devorat quas protinus.
 Sed cauta vulpis ante speluncam procul
 Stabat salutans regem. Quam rogat leo, 5
 Cur non intraret: video quod vestigia
 Intransium multa, at nulla exeuntium.
 Cautis prodesse pericula aliorum solent.

FAB. XXXI.

PULEX ET CAMELUS.

Pulex cameli dorso forte confidens,
 Gravatus multis qui incedebat farcinis,

Sibi

Sibi placebat, longe visus altior.
 Iter cum longum facerent; vespera simul
 Ad stabulum venerunt, pulex leviter statim 5
 Ad terram saliens, ecce, dixit, ocius
 Descendo, attritum ne gravem diutius.
 At ille, gratum est, inquit, sed nec pondere,
 Te imposito, me gravari sentire potui,
 Nec, te deiecto, habere quid levaminis. 10
 Qui se sublimi, nullo cum sit ordine,
 Iactat, notatus in despectum devenit.

FAB. XXXII.

HOEDUS ET LUPUS.

Capella, foetum ut custodiret, exiens
 Pastum, imprudentem monuit hoedum, ne
 ostium
 Aperiret, multas quod sciret stabula feras
 Circuire pecorum. Ut abiit, advenit lupo,
 Assimulans vocem matris, et iubet fores 5
 Sibi referari. Ut hoedus audivit, lupo
 Per rimam spectans, inquit: audio sonum
 Matris, sed fallax atque inimicus es mihi;
 Sub voce matris nostrum quaeris sanguinem
 Potare, et nostra carne satiari. Vale. 10
 Laus magna natis, obsequi parentibus.

FAB.

FAB. XXXIII.

PAUPER ET SERPENS.

Serpens in aedibus cuiusdam pauperis
 Venire semper ad mensam confueverat,
 Et inde micis pascebatur largiter.
 Dives post paullo factus; irasci incipit
 Serpenti, et vulnerat secure; tempore
 Ad pristinam interposito egestatem redit.
 Pro sorte varia serpentis postquam videt
 Fortunam mutari suam, blande petit
 Ignoscat ut peccanti; cui serpens ait,
 Te poenitebit sceleris, usque dum mea
 Cicatrix clausa fuerit; at tamen optima
 Fide me posthac noli amicum credere.
 Redire tamen hac lege in gratiam volo,
 Securis nunquam perfide si meminerim.
 Suspectus esse debet, qui laesit semel
 Et caute semper integranda gratia.

FAB. XXXIV.

AQUILA ET MILVIUS.

In ramo tristis federat cum milvio
 Aquila. Quid vultu te tam moesto, milvius,
 Conspicio? quaero, dixit illa, coniugem
 Parem, nec invenire possum. Me accipe,
 Te multo qui sum fortior. Quid? an potes
 Ex rapto victum quaerere? unguibus meis

Stru-

Struthiocamelum rapui premsum saepius.
 Inducta verbis aquila coniugem capit.
 Parvo post nuptias transacto tempore
 Aquila, abi, et praedam promissam mihi rape. 10
 Volans in altum, foricem immundissimum,
 Et longo milvius affert putridum situ.
 Haecne est polliciti, aquila dixit, fides tui?
 Cui milvius; ego, ut pervenirem nuptias
 Ad regias, nihil non posse me, fidem 15
 Dedissem, quamvis me nequire noverim.
 Qui se maiores cupidi quaerunt coniuges,
 Dolent decepti se post iunctos vilibus.

F I N I S.

196 Verse.

AQUILA ET MILVIUS

In tanto istis lectis cum trivio
 Aquila. Quid vultu te tam mactio, milvius?
 Conspicere parato, dixit illa, conjugem
 Parvi, nec invenire possun. Me accipe
 Te moneo qui tunc foricem. Quid in poro?
 Ex tanto vultu parato? nequius meo

38
7
264
Li 764

(x 262 3077)

Inches

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

M/38

PHAEDRI
 AUGUSTI LIBERTI
 FABULARUM
 AESOPIARUM
 LIBRI V.
 ET
 NOVARUM FABULARUM
 APPENDIX.
 E RECENSIONE
 PETRI BURMANNI.

NORIMBERGAE,
 APUD RIEGEL ET WIESNER.

MDCCLXXX.